

**GİRİŞİMCİ KİŞİLİK KARAKTERİSTİKLERİNİN
DEMOGRAFİK FAKTÖRLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ: KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

**2023
YÜKSEK LİSANS TEZİ
GİRİŞİMCİLİK**

Seda ŞEKER

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Hasan UYGURTÜRK**

**GİRİŞİMCİ KİŞİLİK KARAKTERİSTİKLERİNİN DEMOGRAFİK
FAKTÖRLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Seda ŞEKER

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Hasan UYGURTÜK

T.C.

Karabük Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Girişimcilik Anabilim Dalında

Yüksek Lisans Tezi

Olarak Hazırlanmıştır

KARABÜK

Ocak 2023

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
TEZ ONAY SAYFASI.....	3
DOĞRULUK BEYANI	4
ÖNSÖZ	5
ÖZET	6
ABSTRACT.....	7
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ.....	8
ARCHIVE RECORD INFORMATION	9
KISALTMALAR	10
ARAŞTIRMANIN KONUSU	11
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	11
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	11
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM	12
EVREN VE ÖRNEKLEM	15
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	15
1. GİRİŞİMCİLİĞİN GENEL ÇERÇEVESİ.....	16
1.1. Girişimcilik ile İlgili Temel Kavramlar.....	16
1.2. Girişimciliğin Önemi.....	17
1.3. Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi ve Girişimcilik Yaklaşımları	18
1.4. Girişimcilerin Temel Özellikleri	20
1.5. Girişimcilik Türleri.....	21
1.6. Girişimciliğin Avantajları ve Dezavantajları	23
2. GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ.....	25
2.1. Girişimcilik Eğilimi ve Girişimciliği Etkileyen Faktörler	25
2.1.1. Girişimcilerin Kişilik özellikleri	26
2.1.2. Sosyo-kültürel faktörler ve etkileri	29
2.1.3. Demografik faktörler.....	29

2.1.4. Girişimcilik Eğitimi Alınmasının Önemi	30
2.2. Literatür Taraması	30
3. KARABÜK ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŐİMCI KİŞİLİK KARAKTERİŐTİKLERİNİ İNCELEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	35
3.1. Metodoloji	35
3.1.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı	35
3.1.2. Araştırmanın Ana Kütlesi ve Örnekleme.....	36
3.1.3. Araştırmanın Hipotezleri	36
3.1.4. Araştırmanın Veri Toplama ve Analiz Yöntemi.....	40
3.2. Bulgular.....	40
3.2.1. Demografik Özelliklerle İlgili Bulgular	41
3.2.2. Doğrulamalı Faktör Analizi	42
3.2.3. Güvenirlik Analiziyle İlgili Bulgular.....	45
3.2.4. Demografik Özelliklere Göre Fark Testleri	46
SONUÇ	56
KAYNAKÇA	59
TABLolar LİŐTESİ	68
ŞEKİLLER LİŐTESİ	69
EKLER	70
ÖZGEÇMİŞ	72

TEZ ONAY SAYFASI

Seda ŞEKER tarafından hazırlanan “GİRİŞİMCİ KİŞİLİK KARAKTERİSTİKLERİNİN DEMOGRAFİK FAKTÖRLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: KARABÜK ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA” başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Hasan UYGURTÜRK .....

Tez Danışmanı, Girişimcilik Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile Girişimcilik Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 24.01.2023

Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)

İmzası

Başkan : Doç. Dr. Ozan BÜYÜKYILMAZ (KBÜ)

.....

Üye : Prof. Dr. Hasan UYGURTÜK (KBÜ)

.....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Ersin AÇIKGÖZ (BEÜN)

Çevrimiçi

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Müslüm KUZU .....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: Seda şEKER

İmza :

ÖNSÖZ

“Girişimci Kişilik Karakteristiklerinin Demografik Faktörler Açısından İncelenmesi: Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma” başlıklı bu çalışma, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Girişimcilik Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu tez çalışmasının planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren sayın hocam Prof. Dr. Hasan UYGURTÜRK’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Sevgili anne-babama manevi destekleri için, eşim Dr. Öğr. Üyesi Cihat ŞEKER’e ve çocuklarıma hiçbir fedakarlığı esirgmeden yoğun çalışma sürecimde yanımda oldukları için tüm kalbimle teşekkür ederim.

ÖZET

Önemli girişimlerin sayılarının her geçen gün artması ve dijital ekonominin yükselişi girişimcilik olgusunu ön plana çıkarmaktadır. Bu çalışmada girişimci kişilik karakteristiklerinin demografik faktörlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi tercih edilmiş ve Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim gören 401 öğrenciden veri alınmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler ANOVA ve t-testi ile analiz edilmiştir.

Analiz sonucunda kontrol odağı ve yenilikçilik değişkenlerinin babanın mesleğine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte katılımcıların risk alma eğilimlerinin cinsiyet ve iş kurma isteğine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca başarı ihtiyacının iş kurma isteğine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, girişimci kişilik karakteristikleri, demografik faktörler, t testi, Anova.

ABSTRACT

The increase in the number of important enterprises and the rise of the digital economy bring the phenomenon of entrepreneurship to the fore. In this study, it was aimed to determine whether entrepreneurial personality characteristics differ according to demographic factors. For this purpose, a research was carried out on the students of Karabuk University Engineering Faculty. In the research, the survey method was preferred as the data collection tool and data were obtained from 401 students studying at the Faculty of Engineering of Karabuk University. The hypotheses created within the scope of the research were analyzed with ANOVA and t-test.

As a result of the analysis, it was determined that the variables of locus of control and innovativeness differ according to the father's occupation. However, it was determined that the risk-taking tendencies of the participants showed a significant difference according to gender and desire to start a business. In the study, it was also revealed that the need for success differed significantly according to the desire to start a business.

Keywords: Entrepreneurship, entrepreneurial personality characteristics, demographic factors, t test, Anova.

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	Girişimci Kişilik Karakteristiklerinin Demografik Faktörler Açısından İncelenmesi: Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma
Tezin Yazarı	Seda ŞEKER
Tezin Danışmanı	Prof. Dr. Hasan UYGURTÜRK
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	24.01.2023
Tezin Alanı	Girişimcilik Anabilim Dalı
Tezin Yeri	KBÜ/LEE
Tezin Sayfa Sayısı	72
Anahtar Kelimeler	Girişimcilik, girişimci kişilik karakteristikleri, demografik faktörler, t testi, Anova.

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Examination of Entrepreneurial Personality Characteristics in terms of Demographic Factors: A Study on Karabuk University Engineering Faculty Students
Author of the Thesis	Seda ŞEKER
Advisor of the Thesis	Prof. Dr. Hasan UYGURTÜRK
Status of the Thesis	Master of Arts (MA)
Date of the Thesis	24.01.2023
Field of the Thesis	Entrepreneurship
Place of the Thesis	UNIKA/IGP
Total Page Number	72
Keywords	Entrepreneurship, entrepreneurial personality characteristics, demographic factors, t test, Anova.

KISALTMALAR

AGFI	:	Düzeltilmiş Uyum İyiliği İndeksi
ARGE	:	Araştırma ve Geliştirme
CFI	:	Karşılaştırmalı Uyum İndeksi
GFI	:	Uyum İyiliği İndeksi
NFI	:	Normlandırılmış Uyum İndeksi
ORT	:	Ortalama
RMSEA	:	Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü
TLI	:	Tucker-Lewis Uyum İndeksi

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Araştırmanın konusunu girişimci kişilik karakteristiklerinin demografik faktörler (cinsiyet, yaş, aylık gelir, girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alma durumu, babanın çalışma durumu, ailede girişimci olup olmama durumu, kendi işini kurma isteği) ile ilişkisinin belirlenmesi oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Girişimci olmak için birtakım özelliklere (risk alabilme, yeniliğe açık olma, hevesli ve meraklı olma, iş fikrini benimseme) sahip olmak gerekmektedir. Bu özelliklere sahip olan kişiler girişimlerini başarıya ulaştırma noktasında kararlı olabilmektedirler. Bu kapsamda gerek dünyada gerekse de Türkiye’de girişimlere imza atan kişilerin önemli bir bölümünün mesleğinin mühendislik olduğu dikkati çekmektedir.

Bu çalışmada girişimci kişilik karakteristiklerinin demografik faktörlere göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada, veri toplama metodu olarak anket yöntemi tercih edilmiştir. Çalışma kapsamında kullanılan anket formunun hazırlanma aşamasında, daha önce farklı çalışmalarda kullanılan ölçekler incelenmiştir. Bu kapsamda literatürde yaygın olarak tercih edilen ve Koh (1996) tarafından önerilen ölçek kullanılmıştır.

Anket çalışması sonucunda elde edilen verilerle gerçekleştirilen hipotez testlerinde, bağımsız örneklem t testinden (iki gruplu değişkenler için) ve ANOVA’dan (çok gruplu değişkenler için) yararlanılmıştır. Hipotez testleri ve diğer tüm analizler SPSS v22.0 ve Amos v24.0 paket programları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM

Çalışmanın temel amacına bağlı olarak geliştirilen hipotezler aşağıdaki gibidir:

H1: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H1.1: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H1.2: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H1.3: “Kontrol Odağı” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H1.4: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H1.5: “Kontrol Odağı” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H1.6: “Kontrol Odağı” boyutu, ailede girişimci olup olmasına göre farklılık göstermektedir.

H1.7: “Kontrol Odağı” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H2: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H2.1: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H2.2: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H2.3: “Risk Alma Eğilimi” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H2.4: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H2.5: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H2.6: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H2.7: “Risk Alma Eğilimi” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H3: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H3.1: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H3.2: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H3.3: “Kendine Güven” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H3.4: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H3.5: “Kendine Güven” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H3.6: “Kendine Güven” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H3.7: “Kendine Güven” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H4: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H4.1: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H4.2: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H4.3: “Başarı İhtiyacı” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H4.4: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H4.5: “Başarı İhtiyacı” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H4.6: “Başarı İhtiyacı” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H4.7: “Başarı İhtiyacı” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H5: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H5.1: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H5.2: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H5.3: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H5.4: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H5.5: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H5.6: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H5.7: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H6: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H6.1: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H6.2: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H6.3: “Yenilikçilik” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H6.4: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H6.5: “Yenilikçilik” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H6.6: “Yenilikçilik” boyutu, ailede girişimci olup olmasına göre farklılık göstermektedir.

H6.7: “Yenilikçilik” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Evren Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. 2022-2023 Akademik yılı itibariyle Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi’nde 8552 öğrenci eğitim görmektedir. Tüm öğrencilere zaman, bütçe ve pandemi koşulları gibi nedenlerle ulaşımın mümkün olamamasına bağlı olarak çalışma sınırlı bir kitle üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda anket çalışması için kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiş ve toplamda 456 Mühendislik Fakültesi öğrencisine ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan 456 öğrenciden 55’inin anket formunu hatalı ve/veya eksik doldurduğu gözlemlenmiştir. Buna bağlı olarak araştırmanın örnekleme anketleri geçerli sayılan 401 Mühendislik Fakültesi öğrencisinden oluşmuştur.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER

Bu araştırmanın uygulama kısmı cinsiyet, yaş, aylık gelir, girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alma durumu, babanın çalışma durumu, ailede girişimci olma durumu, kendi işini kurma isteği gibi demografik bilgiler ile girişimci kişilik karakteristiklerine yönelik ifadeler verilen cevapları kapsamaktadır.

Çalışmada tüm mühendislik fakültesi öğrencilerine ulaşamamış olup 401 öğrenciden alınan veriler ile analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla örneklem 401 katılımcı ile sınırlandırılmış, eksik ve/veya hatalı doldurulan anket formları çalışmanın dışında tutulmuştur. Bu sebeple, araştırma sonucunda elde edilen bulgular sadece bu öğrenciler için genellenebilmektedir.

1. GİRİŞİMCİLİĞİN GENEL ÇERÇEVESİ

Ülkelerin ekonomisi için girişimcilik önemli yapı taşlardan biri olarak kabul edilmektedir. Girişimcilik eğilimi ve girişimcilik alanındaki gelişmelerin artması refah seviyesinin artmasını, dolayısıyla işsizlik oranının azalmasını sağlamaktadır.

1.1. Girişimcilik ile İlgili Temel Kavramlar

Sözlük anlamıyla girişim, bir iş için harekete geçmek, bir işe başlamak, işe girişmek demektir. Terim anlamıyla girişim, insanların kendi sermayeleri ile ticari faaliyetleri gerçekleştirmelerine yönelik oluşturdukları ekonomik birimleri ifade etmektedir (Ulucan, 2015).

Günümüzde girişim ve işletme kavramları aynı anlamda kullanılsa da özünde farklı anlamları ifade etmektedir. Girişim, belirli bir ekonomik ve örgütsel özelliğe sahip finansal, yasal kuruluş olarak belirtilirken işletme ise, daha çok satış mağazası ya da fabrika gibi hizmet veya mal pazarlayan, üreten teknik birimler şeklinde ifade edilmektedir (Baykal, 2014).

Girişimcinin farklı bilim dallarında çok çeşitli şekillerde tanımları bulunmaktadır. Ekonomistlere göre girişimci, çalışanlar ile ekonomik kaynakları bir araya getiren ve yenilikçilik düşüncesinde olan kişi olarak tanımlanmaktadır. Psikologlara göre ise kendi işini yaratma isteği ile yeni bir şey ortaya çıkaran, hedeflerine ulaşmak için harekete geçen, aynı zamanda başarıya ihtiyaç duyan kişi olarak tanımlanmaktadır (Yüceol, 2017).

Başka bir ifadeyle girişimci; hevesli, meraklı, risk alabilen, iş fikrini benimseyen ve bir noktaya getirebilen, başarıya odaklanmış kişi şeklinde tanımlanmaktadır (Köstekçi, 2016).

Son yıllarda girişimcilik kavramının ülkelerin gelişmesi ve kalkınmasında önemli rolünün olduğu görülmektedir. Girişimcilik, kabiliyet, bilgi, yaratıcılık, yenilik, sermaye gibi özellikleri kapsamı nedeniyle toplumun kalitesini artırmaktadır. Girişimcilik fikirleri organize etme, karar alma, sorumluluk alma, yaratıcı olma ve

insanlarla ilişkiler kurabilmeyi içeren bir kavram şeklinde tanımlanmaktadır (Yüceol, 2018).

Literatürde yer alan tanımlar göz önüne alındığında girişimciliğin tanımında fırsat, risk, yaratıcılık, gelişim, esneklik, yenilik gibi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Sahlman ve Stevenson'a göre imkânların peşinden gidilmesi, Venkataraman ile Shane'a göre karlı fırsatlarla girişimci kişilerin varlıkları arasındaki ilişki şeklindedir (Bayram, 2014).

Modern girişimcilik zihniyetinin kurucusu Schumpeter olarak bilinmektedir. Schumpeter girişimciliği ekonomik kalkınmanın temel yapı taşı olarak belirtmiş ve girişimciliği yeni bileşimlerin meydana getirilmesi şeklinde ifade etmiştir (Altınel, 2016).

Yukarıda belirtilen açıklamalara istinaden girişimcilik ile ilgili temel fonksiyonlar;

1. Yeni pazar arayışında olma,
2. Yeni hammadde bulunması ve kullanılması,
3. Yeni mal ve hizmet üreterek kalitenin artırılması,
4. Yeni üretim yollarının bulunması,
5. Endüstri ile ilgili yeniliklerin keşfedilmesi olarak ifade edilmektedir (Akdemir, 2019).

1.2. Girişimciliğin Önemi

Girişimciler yeni ve farklı iş imkanları oluşturarak istihdam olanağının artırılmasına öncülük etmektedirler. Dolayısıyla ekonomik gelişmeye bağlı olarak refah düzeyinin de artmasına katkı sağlamaktadırlar (Aydın, 2020). Ekonomik kalkınmada girişimciliğin rolü çok büyüktür. Girişimcilik sayesinde yeni üretim mekanizmaları ve yeni ürünler ortaya çıkmaktadır. Böylece ortaya çıkan ürünler ihraç edilmekte ve ekonomik gelişim sağlanmaktadır. İnsan kaynağı ve girişimciler, sadece ekonomik alanda değil sosyal, teknoloji ve bilgi gibi alanlarda da yüksek verimlilik sağlamaktadır

(Çögürçü, 2016). Başka bir açıdan ele alındığında girişimcilik ile rekabet ortamı oluşabilecek ve böylece enflasyon belirli bir seviyede tutulabilecektir (Erataş ve Nur, 2013).

Ülkelerin ekonomik açıdan ilerlemesi ve gelişmesi değişen şartlara hızlı uyum sağlayabilme yetisine sahip girişimcilerin yetiştirilebilmesi ile orantılıdır. Girişimcinin önemini bir ülkeye inovasyon, istihdam, kalkınma açısından sağladığı faydalar belirlemektedir (Özkul ve Örün, 2016). Girişimci bir ülkenin sürdürülebilir kalkınmasında üretim, istihdam ve inovasyon açısından önemli bir yere sahiptir (Durukan, 2006). Ülkelerin ekonomileri üzerinde girişimciliğin önemi çok büyüktür. Onuncu Kalkınma Planı'nda (2014-2018);

- Eğitim sisteminde girişimciliğe yer verilmesi,
- Girişimcilik kültürünün erken yaşta benimsetilmesi,
- Öğrencilerin Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi,
- Girişimciliğin ticaret, sanayi ve hizmet sektörlerinde olduğu gibi tarım sektöründe de desteklenmesi ve sürdürülebilir hale getirilmesi (Kalkınma Bakanlığı, 2013),
- Üniversite ile sanayi iş birliğini girişimciliği geliştirme yönünde kullanılması vurgulanmıştır.

1.3. Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi ve Girişimcilik Yaklaşımları

Kökeni Fransızca olan girişimci kavramının ilk kullanımı Orta çağ Fransızca'sına dayanmaktadır. Anlamı “gerekli işlerin yapılmasını sağlayan ve faal olan birey” şeklinde ifade edilmektedir. “Entreprendre” fiili girişimcilik yapmak manasında kullanılmaktadır ve ilk defa 12. yüzyıl başlarında kullanılmıştır. Herhangi bir şey yapmayı çağrıştırmaktadır. Girişimcilik, farklı kişiler için farklı anlamlar ifade etmiştir (Long 1983). 15. yüzyılda girişimci kavramı girişimcilik kavramının yerini almıştır. Girişimci, yapılması gereken işlerin sorumluluğunu üstlenen kişi manasında kullanılmıştır. Bu kavram İngiliz literatüründe “şansa bırakmak, üstlenmek, yüklenmek, kalkışmak, teşebbüs etmek, tecrübe etmek, taahhüt etmek, göze almak, tehlikeye atılmak, cesaret etmek” anlamlarına gelmektedir (Long, 1983).

Teorik olarak 1730'lu yıllarda girişimcilik kavramını ilk kullanan kişi Richard Cantillon'dur. Çalışmasında toplumu iki sınıfa ayıran Cantillon, geliri belli olanlar ve geliri belli olmayanlar şeklinde ayırım yapmıştır. Girişimciler geliri belli olmayanlar sınıfında yer almaktadır. Girişimcilikte Richard Cantillon'ın bu ayırımı ile risk üstlenme yaklaşımı başlamıştır. Girişimcilik yaklaşımlarının temelini insan faktörü oluşturmaktadır. Girişimcilik kavramı ekonomik çıktılar barındırmakta ve bundan dolayı da psikoloji ve ekonomi bilimlerinin araştırma alanı içerisinde yer almaktadır. Ayrıca toplumsal sonuçlar doğurmasından dolayı sosyoloji biliminin araştırmalarına da konu olmuştur (Ulucan, 2015).

Schumpeter modern girişimcilik düşüncesinin kurucusu olarak nitelendirilmektedir. Girişimciliği yeni bileşimlerin ortaya çıkarılması şeklinde tanımlamıştır. Ayrıca ekonomik kalkınmanın temelini buna dayandığını belirtmiştir.

Girişimciyi Knight, belirsiz durumlarla başa çıkabilme yeteneği olan kişi şeklinde tanımlamıştır. Girişimcilik ile risk almayı birleştirmiştir. Knight, belirsizliği girişimcilik sürecinde ana faktör şeklinde nitelendirmiştir. Girişimciyi ise, kendisi ve başkaları için girişimin riskini üstlenen ve belirsizliğe karşı tepkiyi cesaretle veren kişi olarak görmüştür (Long, 1983).

Richard Cantillon, 18. yüzyılın başlarında, girişimsel faaliyetlerdeki belirsizliği dile getirmiştir. Fransız ekonomist Jean Baptiste Say, 19. yüzyıl başlarında, genel yöneticilik kapasitesinin girişimsel başarı için önemini vurgulamıştır (Uygun, 2011). Amerikalı bir ekonomist olan Frank Knight, 20. yüzyılda yönetsel yeteneği tekrarlamış ve kendi girişimcilik düşüncesini çözümlerken aynı risk ve belirsizlik faktörlerini kullanmıştır (Long, 1983).

Girişimciliğin Türkiye'de tarihsel gelişimi incelendiğinde, Türklerin ticari ve mesleki olarak başarılı oldukları görülmektedir. Türkler göçebe hayat tarzından yerleşik hayat tarzına geçmişlerdir. Yeni kurdukları devletlerde amaçları ekonomik kalkınma ve rekabet ortamı sağlamak olmuştur. Böylece girişimcilik noktasında ne kadar başarılı olduklarını göstermişlerdir. Türkler Cumhuriyet öncesi dönemde ziraat işleri ile ilgilenmişlerdir. Osmanlı İmparatorluğu'nda en önemli meslek askerliktir. Bu sebeple askeri ihtiyaçlar için kurulan bazı tesisler dışında sanayi ile fazla ilgilenmemişlerdir

(Başol, 2019). Osmanlı döneminde girişimci bireylerin Lonca Teşkilatı'na kaydolmaları mecburi tutulmuştur. Lonca Teşkilatı, girişimde bulunmak isteyen bireylerin çıraklık, kalfalık ve ustalık eğitimlerini aldığı daha sonra iş yeri açmak için yetkilendirildikleri kurum olarak tanımlanmıştır. Lonca Teşkilatı'nın işleyiş yapısında üyeler arasındaki ilişkiye önem verilmiş ve rekabet saygısızlık olarak görülmüştür. Bu sebeple Osmanlı döneminde rekabet ortamı bulunmamaktadır. Meşrutiyetten sonra 1913 yılında "Teşviki Sanayi Muvakkatı" yasası çıkarılmıştır. Bu yasayla özel girişim teşvik edilmiş ve sanayi desteklenmeye çalışılmıştır (Tekin, 2019). 1923 yılında 17 Şubat- 4 Mart tarihleri arasında, Cumhuriyetin ilanından az bir süre önce, İzmir İktisat Kongresi (diğer bir deyişle I. İktisat Kongresi) yapılmıştır. Bu kongrede piyasayı hareketlendirmek amacıyla milli girişimleri destekleyen yönetmelikler yürürlüğe konulmuştur (Müftüoğlu ve Durukan, 2004). Cumhuriyet sonrası döneme bakıldığında girişimciliğin güçlendirilmesi ve ekonominin millileştirilmesi üzerinde durmuşlardır. Daha sonra ticari faaliyetlerde destek sağlanması amacıyla İş Bankası kurulmuştur. Özel girişimin sanayideki payı %50'lerin üzerine çıkarılmış ve tarım sektörüne ağırlık verilmiştir. Böylece özel sektörün önünün açıldığı ve özel sektöre yatırımların arttığı görülmüştür (Özçoban, 2018). Günümüzde Türk girişimciler yurt dışında girişimde bulunabilmekte, ihalelere girebilmekte ve çeşitli işler yapabilmektedir. Bu bağlamda girişimcilerimiz devletimizden finansal girişim destek ve teşviklerinin artırılmasına yönelik yeni kanun, yönetmelik ve ekonomik istikrar beklemektedir. Günümüz Türkiye'sinin girişimci ve işletmeleri artık dünya çapında işler yapabilmektedir (Kaya, 2017)

1.4. Girişimcilerin Temel Özellikleri

Girişimcilerin özelliklerinin başında girişimcilik ruhuna sahip olma yer almaktadır. Aile, eğitim, çevre, gelir gibi çeşitli faktörler girişimcilik ruhunun kazanılması ve geliştirilmesinde önemli hususlar olarak dikkate alınmaktadır.

Girişimcilerdeki teknik beceriler; teknik yönetim, çevreyi izleme, sözlü iletişim, organize etme becerisi, ekip oyuncusu olma ve teknoloji kullanımı olarak belirtilebilir. Girişimcilerdeki yönetsel beceriler; insan ilişkileri, amaç ve planlama, karar verme, yönetim, muhasebe, finansman, pazarlama konularına hakimlik şeklindedir.

Girişimcilerdeki kişisel beceriler ise; değişime açık olma, risk alma, disiplinli olma, yenilikçi olma, vizyon sahibi bir lider olma ve sabırlı olma olarak ifade edilebilir (Fındık, 2015).

Bir girişimcinin en önemli özellikleri arasında, sahip olduğu iş fikri hakkında araştırma yapma, bu araştırmaları sayısal verilerle destekleme ve kurulacak girişimler için öngörülerde bulunma yer almaktadır (Özkal, 2018).

1.5. Girişimcilik Türleri

Ekonomik gelişmeler ve yeni piyasa koşulları ile girişimcilik türlerinin sürekli arttığı gözlemlenmektedir (Köstekçi, 2016). Aşağıda içeriği ve kapsamı bakımından en sık kullanılan girişimcilik türlerine yer verilmiştir.

Dış (genel) girişimcilik, işletmenin hazırlık aşaması diğer bir ifadeyle faaliyete geçmeden önceki durumu belirtmektedir. Dış girişimciliğin kapsamını işletmenin kurulma süreci oluşturmaktadır (Eroğlu, 2019).

İç girişimcilik ise ilk kez 1985 yılında Pinchot tarafından ortaya atılmıştır. Üretim faktörleri ile fırsatların fark edilme süreci arasındaki işlemleri planlama faaliyetidir. Bu girişimcilik türünün asıl amacı tüm çalışanların girişimci gibi düşünmesi ve faaliyet göstermesidir. Başka bir ifadeyle iç girişimcilik, yeteneklerin işletme içinde kullanılmasıdır (Köstekçi, 2016).

Ekonomik (ticari) girişimciliğin amacı kâr elde etmektir. Bu girişimcilik türünde ekonomik sorunlar için eylemlerde bulunulması önemli noktadır. Süreklilik sağlanması ve kâr temel özelliğidir (Eroğlu, 2019).

Sosyal girişimciliğin hedefi sosyal bir problemin çözümüne piyasa odaklı bir yaklaşım ile fayda sağlamaktır. Ancak sosyal fayda göz önüne alındığında temel amacın kâr olması durumu ortadan kalkmaktadır (Ulucan, 2015).

Zorunlu-Yenilikçi girişimcilik, halihazırda var olan bir mal veya hizmetin kalitesinin artırılması ya da yeni bir fikrin pazara sunulması olarak tanımlanmaktadır (Bayram, 2014).

Kadın girişimciliği kavramının tanımı ve kimlerin kadın girişimci olarak nitelendirilebileceği konusu kaynaklarda net olarak belirtilmemiştir. Bazı araştırmacılara göre kadın girişimci işletmenin kurucusunun kimliği olabilirken diğer araştırmacılara göre bir işletmenin ikinci kuşak kadın yöneticileri de olabilmektedir. Benzer şekilde bir kısım araştırmacıya göre evin içerisinde iş yapan ev kadını kadın girişimci olarak değerlendirilirken, diğer kısım araştırmacıya göre kadınlar tarafından yapılan ev dışındaki girişimler kadın girişimciliği olarak değerlendirilmektedir. Geçmişte kadın girişimciler bilgi, eğitim, politik ve yasal kısıtlamalar gibi birçok engellerle karşılaşmıştır. Fakat günümüzde iş hayatına daha fazla dahil olmakta ve çok sayıda başarıya imza atmaktadırlar (Demir vd., 2017).

Genç girişimcilik gelişmiş ülkelerin bugünkü konumlarına gelmelerinde önemli bir yere sahiptir. Kendi işini kuran gençler ile kurumlarda çalışan gençlerin bulunması ülke ekonomisini başka ülkelerle rekabet edebilecek duruma getirmiştir. Bu sebeple, genç girişimcilerin desteklenmesi ve bireylere girişimcilik becerisinin kazandırılması büyük önem taşımaktadır (Eroğlu, 2019).

Orijinal girişimcilik, bireyin yaratıcı fikirleri ve hayal gücü ile piyasadaki fırsatları değerlendirmek için yaptığı yeni girişimlerdir. Orijinal girişimciliği Drucker, yeni girişimler oluşturmak için fırsatların yakalanması ve aynı zamanda kaynakların bu fırsat çerçevesinde bir araya getirilmesi olarak tanımlamaktadır (Ulucan, 2015).

Kurumsal girişimciliğin ortaya çıkışı ikinci dünya savaşı yıllarına dayanmaktadır. 1939-1945 yılları arasında savaş nedeniyle oluşan olağanüstü durumlar kurumsal girişimcilik terimini ön plana çıkarmıştır. Teknolojik destekler veren kurumsal girişim, riskin azaltılması yoluyla faydayı maksimum düzeye çıkarmaya çalışmaktadır (Köstekçi, 2016).

Teknik girişimciliğin kapsamı araştırma-geliştirme (AR-GE) faaliyetlerinin finanse edilmesidir. Teknik girişimciliğe gelişmiş ülkeler fazla önem vermektedir. Bundan dolayı AR-GE faaliyetlerine yönelen ve yatırım yapan ülkelerin gelişmiş oldukları kanısına varılabilir. Ayrıca bu girişimciliğin kapsamında insan yaşamını kolaylaştıran gelişmeler de yer almaktadır (Eroğlu, 2019).

Fırsat girişimciliği, mevcut pazarlardaki fırsatlarla hedef pazara mal satma amacıyla gerçekleştirilen girişimcilik türüdür. Burada girişimci belli bir bilgi birikimine sahip olmalıdır. Girişimcinin yasal, teknolojik, sosyal ya da demografik değişimleri analiz etmesi gerekmektedir. Aynı zamanda işletmenin geleceğini öngörebilmeli ve buna göre hareket etmelidir (Köstekçi, 2016).

Kamu girişimcileri, çoğunlukla kamu hukukuna göre çalışmaktadır. Yeri geldiğinde kendi oluşturduğu kaynakları kullansa da sıkı bir bütçe disiplini içinde çalışmaktadır. Bazen de hazır kaynakları veya kamunun ürettiği kaynakları kullanmaktadır (Fındık, 2015).

1.6. Girişimciliğin Avantajları ve Dezavantajları

Girişimciliğin birçok açıdan faydaları bulunmaktadır. Bunlar aşağıda sıralanmaktadır.

- Bireylerin fizyolojik, güvenlik ve saygınlık ihtiyaçlarını karşılamaktadır.
- Kişilere kendi kaderini oluşturma fırsatı tanımaktadır.
- Bireylere mutlu olacağı işi yapma olanağı sunmaktadır.
- Toplumda katkıda bulunma fırsatı sağlamaktadır.
- Bireylere fark yaratma imkanı tanımaktadır (Erçelik, 2019).
- Kişilerin özgür ve bağımsız olmalarından dolayı aldıkları kararların kendilerine ait olduğunun farkındalığını sağlamaktadır.
- Kazanma ve başarı elde etme duygusu kişileri kendi işlerini kurmaya teşvik etmektedir.
- Girişimcilik faaliyetleri bireylerin kişisel gelişimine katkı sağlamaktadır (Altınel, 2016).

Kurumsal işçilerin aksine girişimcilerin sorumlu oldukları bazı yükler vardır. Bazı özel alanlarda (finans, pazarlama gibi) uzmanlaşmış olmaları gerekir. Birçok alanda uzman olmakta girişimcilere büyük yük getirmektedir (Altınel, 2016). Girişimci kişilerin gelirleri belirsizdir. Çünkü girişimcilik özünde belirsizlik ve risk taşımaktadır. Bu durumlar bir süre sonra girişimciyi yormakta ve bazı sağlık sorunlarına yol

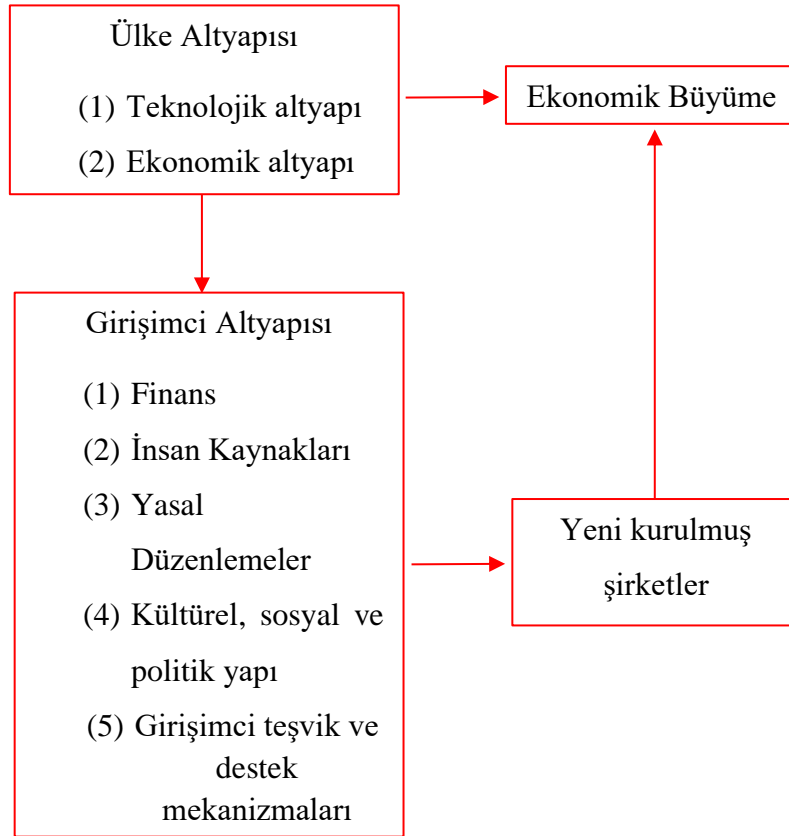
açabilmektedir (Yıldız, 2018). Ailelerine yeterince zaman ayıramamaları sonucunda ilişkilerinde sorunlara neden olabilmektedir. Girişimci hangi konularda ne kadar fedakârlıkta bulunabileceğini iyi hesaplamalıdır (Başol, 2019).

2. GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ

2.1. Girişimcilik Eğilimi ve Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Girişimciliğin gelişmesinde genetik faktörler, aile, eğitim, ekonomi, çevre ve çeşitli disiplinlerin etkisi olduğu öngörülmektedir. Hem sosyo-kültürel faktörler hem de demografik faktörler ile kişisel özellikler kişinin girişimcilik ruhunu kazanması noktasında önem taşımaktadır (Bayram, 2014).

Girişimciliği etkileyen faktörler ise Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1: Girişimciliği etkileyen faktörler

Şekil 1’de görüldüğü üzere girişimciliği etkileyen faktörler ülke altyapısı ve girişimci altyapısı olarak iki ana başlığa ayrılmaktadır. Herhangi bir ülkede girişimciliğin gelişmesi teknolojik altyapının ve ekonomik altyapının gelişmesiyle doğru orantılıdır. Girişimcilik gerek sosyal hayatı gerekse de ekonomik hayatı doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla finans, insan kaynakları, yasal düzenlemeler, kültürel yapı,

sosyal yapı, politik yapı ve girişimci teşvik mekanizmaları girişimci altyapısını etkilemektedir. Girişimciler tarafından kurulan yeni şirketler ülkelerin ekonomik büyümesine katkı sağlamaktadır.

2.1.1. Girişimcilerin Kişilik özellikleri

Girişimci olma üzerinde kişilik özelliklerinin etkisi çok büyüktür (Ayar, 2019). Kişilik özelliklerinin bazı temel faktörleri aşağıdaki gibidir;

Başarma İhtiyacı: Girişimciliğe sevk etme, risk üstlenme, problem çözme yeteneğini geliştirme ve amaçların belirlenmesine katkıda bulunma gibi avantajlar sağlamaktadır. Girişimcilik davranışları üzerindeki etkisi çok büyüktür (Aydın, 2015). Girişimci kişiler enerjik, yüksek motivasyonlu ve çalışma kapasitesi fazla olan kişilerdir. Yüksek başarıma ihtiyacı ve yüksek motivasyona sahip kişiler lider olma eğilimi içerisindedirler (Keleş, 2013). Düşük motivasyon ve düşük başarıma ihtiyacına sahip kişiler ise, üstünlük sağlama ve başarıma hedeflerine ulaşma gibi pozitif hisleri taşımazlar (Schüler vd. 2010). Bir işin başarılı olarak sonuçlandırılması için başarı ihtiyacı en temel belirleyicilerden bir tanesidir. Bununla beraber toplumların ekonomik olarak gelişmesinde önemli bir motivasyon aracıdır. Girişimcilik davranışını önemli ölçüde etkileyen başarıma ihtiyacı, insan davranışının altında yatan psikolojik bir güçtür. Yüksek başarıma ihtiyacı ile güdülenmiş kişiler, gerekli motivasyona sahip oldukları için düşük başarıma ihtiyacı olan kişilere göre daha fazla girişimci davranışı sergilemektedirler. Aynı zamanda olayları analiz etme, problemleri çözme, başarıma olasılığını araştırma, davranışlarının sonuçlarına katlanma, risk üstlenme, zorlukları aşma ve sorumluluk bilinci ile harekete geçerler. Bu kişiler, olaylara odaklanır ve olayları değişik açılardan değerlendirebilme potansiyeline sahiptirler (Ören ve Biçkes, 2011).

Kontrol Odağı: Kişilerin bir olayın sonucunu kendi kontrollerinde ya da kontrolleri dışında algulamalarıdır. Başka bir ifadeyle bireyin olayları kontrol edip edemeyeceğine ilişkin durumunu ifade etmektedir (Kaygın ve Güven, 2013). Kontrol odağı kişilerin hayatlarındaki ödül ve cezaları temsil etmekte ve ikiye ayrılmaktadır. İç kontrole sahip bireyler hayatın akışını kontrol altına alabileceklerine inanmaktadırlar.

Dış kontrol odağına sahip bireyler ise bazı faktörlerin hayatın akışı üzerinde etkili olduğuna inanmaktadırlar (Ayar, 2019). Bazı bireylerin istedikleri davranışlar için gerekli olan gücü kendilerinde bulmaları, yaşamlarını denetleyebilmeleri ya da bazı bireylerde bunların dış etkenlere bağlı olduğunu düşünmeleri, içsel veya dışsal kontrol odağına sahip olmalarıyla yakından ilgilidir (Bozkurt ve Erdurur, 2013).

Risk Alma Eğilimi: Risk terimi bir olay ya da olgunun gerçekleşme olasılığı ve bu olasılığın sayısal olarak ifade edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Bozkurt ve Erdurur, 2013). Diğer bir ifadeyle girişimcilik eyleminin girişimcinin istediği şekilde sonuçlanma olasılığı ya da hayal kırıklığıyla sonuçlanma olasılığı olarak da tanımlanabilmektedir (İşcan ve Kaygın, 2011). Risk alma eğilimi girişimcinin temel davranış özelliklerinin başında yer almaktadır. Riski üstlenen girişimci, kaynaklarını çoğaltma ya da kaybetme durumları ile karşı karşıya gelebilir. Bu yüzden girişimci, olası risk durumunda aksiyona geçmeli ve öngörülü olmalıdır (Öztemel, 2019). Risk alma ise, bilinmeyen koşullarda ya da bilinmeyen bir bölgede sonuçların nasıl olacağını bilmeden karar verebilmeyi ifade etmektedir (Bozkurt ve Erdurur, 2013). Risk alabilen kişilerin özellikleri; kararlı olma, analitik düşünebilme, hedef odaklı olma, ulaşılabilir hedef belirleme, eylemlerin fayda-zarar analizlerini yapabilme ve kendi kapasitesinin farkında olma şeklindedir (Keleş, 2013).

Belirsizliğe Karşı Tolerans: Belirsiz duruma olumlu cevap verebilme yeteneği şeklinde ifade edilebilir. Bu özelliği taşıyan bireyler, belirsizlik durumlarında karar almada kendinden emin davranabilirler (Ayar, 2019). Belirsizliğe karşı toleransı Budner (1962), sonucu belirsiz olan durumları tehdit etmek yerine daha da çekici hale getirmek şeklinde tanımlamıştır (Shane vd., 2003). Frank Knight girişimciyi, tüm belirsizliklere rağmen topluma katkıda bulunabilen kişi olarak tanımlamıştır. Knight'a göre girişimci belirsiz durumlarda toleranslı olmalıdır. Aynı zamanda girişimci doğru kararları verebilmelidir. Knight'a göre, bir girişimci de aşağıdaki özellikler bulunmalıdır (Güney, 2008):

- Üstün yönetsel yetenek
- Bilgi ve değerlendirme
- İhtiyat
- Güven

Yenilikçi Olma: Girişimcilik ile yenilikçi olma arasındaki ilişki birçok kez incelenmiştir. Yenilikçilik, farklı yollar arayarak harekete geçmek, ilgili ve istekli olmak anlamına gelmektedir. Başka bir ifadeyle; yeni pazarlar ve yeni kaynaklar bulmak ya da yeni ile halihazırda var olanı birleştirmek şeklinde tanımlanabilir (Kaygın ve Güven, 2013). Benzer şekilde girişimcinin, belirli amaçlara odaklanarak işletmenin sosyal ve ekonomik potansiyelinde değişimler yaratması şeklinde tanımlanabilir (Bozkurt, 2011). Schumpeter (1934) yenilikçi olmayı girişimciliğin odak noktası olarak belirtmiş ve yeniliğin önemini vurgulamıştır (Fairlie ve Holleran, 2012). Wonglimpiyarat (2005) ise yenilikçi olmayı mevcut teknolojiyi geliştirerek pratik bir şekilde kullanma ve fırsatları değerlendirme şeklinde tanımlamıştır. Yenilikçi olma bir fikri veya kavramı hizmet ya da ürüne dönüştürmeyi ifade etmektedir (Korkmaz, 2012). Yenilikçi olmayı benimseyen girişimci farkındalık yaratmakta ve sonuçta başarı elde etmektedir (İşcan ve Kaygın, 2011). Ayrıca araştırmalar girişimci olan bireylerin, girişimci olmayan bireylere kıyasla daha yenilikçi olduklarını göstermektedir (Ayar, 2019).

Kendine Güven: Girişimcilikte bireylerde bulunması gereken önemli özelliklerden birisi de kendine güvendir. Girişimcinin hedefe ulaşmasında kendine güvenmesi büyük önem taşımaktadır. Kendilerine olan güvenleri uzmanlıkları ve ilgi alanları ile paralel olarak artmaktadır (Aydın, 2015). Kendine güveni yüksek olan girişimciler zaman, kaynak ve sermaye kısıtlı olsa da yeni girişimlerde bulunabilir ve başarılı bir şekilde sonuçlandırabilirler. Kendine güven aynı zamanda, belli bir hedef doğrultusunda kişide bulunan özgüvendir. Öz yeterlilik kişinin hedefi için doğrudan performansına etkisini ve farklı kişilerin aynı görevde farklı performans sergilemelerinin nedenini açıklamaktadır. Kendine güveni yüksek olan kişiler daha fazla çaba sarf etmektedirler. İşleri ters gittiği zaman vazgeçmezler ve hedeflerini daha yüksek tutarlar. Hedeflerine ulaşır ve görevleri için daha iyi stratejiler geliştirirler. Bunlara ek olarak, olumsuz eleştirilere karşı olumlu tutum sergiler ve yapılan eleştirileri performanslarını artırmak için kullanırlar. İlgili parametreler girişimcilerde bulunması gereken çok önemli özelliklerdir. Çünkü girişimcilerin sıklıkla karşılaştıkları belirsizlik durumlarında kendine güvenme, planlama, çaba gösterme ve pes etmeme büyük önem taşımaktadır (Shane vd., 2003).

2.1.2. Sosyo-kültürel faktörler ve etkileri

Girişimcilik sosyal ve kültürel bir olgudur. Bu sebeple toplumun sosyal ve kültürel farklılarından etkilenerek o toplumdaki bireylerin talebine ve ihtiyacına göre girişimcilik faaliyetleri ortaya çıkmaktadır. Girişimci bireylerin sosyal özellikleri ise yaşadığı toplumun kültürünün yansımasıdır (Öztemel, 2019).

Kültür ve insan yapısı üzerinde çevresel faktörlerin etkisi bulunmaktadır. Aynı zamanda bireylerin kişilikleri üzerinde de etkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, belirli bir coğrafyada yaşayan insanların davranış, tutum ve kişisel özelliklerinde farklılıklar olabilmektedir. Bu farklılıklarda nesilden nesile aktarılmış davranışsal özelliklerin de etkili olabileceği göz önüne alınmalıdır (Kazaferoğlu, 2017).

Eğitim bireylerin davranışlarına katkıda bulunmakta ve girişimciliğin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Girişimcide bulunması gereken kişilik özellikleri doğuştan gelmeyebilir ancak eğitimle kazanılabilir. Girişimcilik eğitimi ile bireyler bilgilendirilip kendi işlerini kurma konusunda cesaretlendirilebilir. Yine girişimciliğin bir kariyer olduğu görüşü benimsetilebilir (Taş, 2016).

2.1.3. Demografik faktörler

Girişimcilik eğilimi ve girişimciliğe yönelik birçok çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalarda girişimciliğin yaşam süresi içerisinde öğrenilebileceği gibi doğuştan gelen yanlarının da olabileceği dile getirilmektedir (Öztemel, 2019).

Aile, girişimcilik eğilimi ile doğrudan ilişkilidir. Bireylerin sosyalleşme süreci ailede başlar. Bu yüzden bireyin yetiştiği ailenin ortamı ileriki hayatını etkilemektedir. Aile ortamında bireye uygulanan psikolojik baskılar bireyin sorumluluk duygusunu olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum ileride bireyin iş hayatında başarısız olmasına sebep olarak gösterilebilir. Ailenin olumlu tutumları girişimci kişiliğin gelişmesinde büyük önem taşımaktadır (Altınel, 2016).

Yaş faktörü ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yapılmış çalışmalar göstermektedir ki genellikle 22 ila 44 yaş arasındaki bireyler girişimsel kariyerlerini oluşturmaktadırlar (Öztemel, 2019).

Girişimcilik cinsiyet açısından ele alındığında ise tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de girişimcilerin çoğunluğunun erkeklerden oluştuğu gözlemlenmiştir. Diğer ülkelere kıyasla Türkiye’de kadın girişimci oranının daha düşük olduğu görülmektedir (Bayram, 2014).

2.1.4. Girişimcilik Eğitimi Alınmasının nemi

1900’lerin sonundan itibaren devletlerin ve ticari kuruluşların ekonomik gelişiminde girişimciliğin önemli bir rol oynadığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle girişimcilik eğitiminin önemi de artmaktadır. Sadece yatırımla sınırlandırılmayacak kadar geniş olan girişimcilik eğitimi, disiplinli bir çalışma alanı olarak değerlendirilmektedir. Girişimcilik eğitimi ile öğrenciler çevrelerini, insanların ilişkilerini, olayların kurumsal ve çevresel özellikleriyle olan bağlantılarını dikkate alarak geniş bir perspektifle incelemektedir (Sezer, 2015). Girişimcilik eğitiminin asıl amaçları arasında kişilere doğal çevrelerini tanıtma, sağlıklı iletişim kurma becerisi kazandırmak ve ekonomi hakkında bilgi sahibi olmalarına yardımcı olmak yer almaktadır (zkal, 2018).

2.2. Literatür Taraması

Girişimci kişilik karakteristikleri ve girişimcilik eğilimi üzerine gerek ulusal gerekse de uluslararası alanda yapılmış pek çok çalışma bulunmaktadır. Söz konusu çalışmalardan bazıları aşağıda yer almaktadır.

akır (2015) alışmasında duygusal zekâ (EQ), proaktiflik ve girişimcilik eğilimi konularını ele almıştır. Çalışmada demografik özellikler ve girişimcilik eğitimi ile ilgili değişkenler arasında anlamlı aracılık ilişkisi bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca karar alıcıların uygulamalarının ve eğitimin etkileri ile öğrencilerin girişimcilik davranışlarının arttırdığı gözlemlenmiştir (akır, 2015).

Kılıçlı (2018) alışmasında, farklı üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini incelemiştir. alışmasında ğrencilerin girişimcilik eğilimlerini belirleyen faktörleri, bu faktörlerden hangilerinin anlamlı bir farklılık oluşturduğunu ve

demografik değişkenlerin girişimcilik eğilimlerini ne kadar etkilediğini belirlemeyi amaçlamıştır. Sonuçta başarıma ihtiyacı, içsel kontrol hissi, yenilikçi olma ve kendine güven duyma eğilimlerinde anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bununla beraber belirsizliğe ve risk almaya karşı tolerans eğilimlerinde anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır (Kılıçlı, 2018).

Cham (2018) çalışmasında Gambia'daki kadın girişimcilerin karşılaştıkları sorunları ve onları motive eden faktörleri belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda kadın girişimcilerin motivasyonunu çekici faktörler ve itici faktörler olmak üzere iki faktör şeklinde ele almış ve açıklamıştır (Cham, 2018).

Azumah (2019) çalışmasında girişimcilik özelliklerinin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada belirlenmiş girişimcilik özelliklerinin girişimcilik niyetini etkilediği saptanmış ve istatistiksel olarak kanıtlanmıştır (Azumah, 2019).

Aydın (2020) çalışmasında girişimcilik dersi alan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmada girişimci kişilik özelliği ile girişimci olma eğilimi arasında anlamlı ve pozitif yönlü ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Yine başarıma ihtiyacı ve kendine güven duyma arasında anlamlı ve pozitif yönlü ilişki olduğu saptanmıştır. Girişimcilik dersini alan öğrencilerin girişimci olma eğilimleri ile diğer kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Aydın, 2020).

Şimşek (2021) çalışmasında aktif olarak çalışan üniversite mezunlarının girişimcilik ve demografik özelliklerinin tespit edilmesi ve bu özelliklerin hangilerinde daha aktif olduklarının belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada anket metodu ile veriler elde edilmiştir. Ankete verilen cevaplar SPSS paket programı ile analiz edilerek değerlendirilmiştir. Yapılan istatistiksel değerlendirmelerin sonucunda cinsiyetin, girişimcilik hakkında bir ders veya etkinliğe katılma durumunun, mezun olunan fakülte durumunun, çalışılan kurumun statüsünün girişimcilik özelliklerinden azimli ve rekabetçi olma, riskten kaçınma, yenilik yaratma, kendi işini kurma gibi çeşitli faktörler üzerinde etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bunların yanı sıra yaşın, eğitim durumunun,

medeni durumun, kendi alanında çalışma durumunun girişimcilik özellikleri üzerinde etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Şimşek, 2021).

Toker (2022) çalışmasında Tokat ili genelinde öğrenim gören ortaöğretim öğrencilerinin girişimcilik becerilerini bazı demografik özellikler, okul iklimi, duygusal zekâ ve anne-baba tutumları bağlamında incelemiştir. Çalışmada 1962 ortaöğretim öğrencisinden veri toplanmış ve SPSS programı ile analiz yapılmıştır. Araştırma sonucunda, girişimcilik ile yaş arasında anlamlı pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu ve girişimcilik becerilerinin kız öğrencilere oranla erkek öğrencilerde daha anlamlı bir şekilde yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra girişimcilik becerisinin okulun bulunduğu yerleşim birimi, yaşanılan yerleşim birimi ve lise türüne göre farklılaşmadığı ve girişimcilik ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı da gözlemlenmiştir. Ayrıca okul iklimi duygusal zekâ ile girişimcilik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu kanısına varılmıştır (Toker, 2022).

Kasap ve Aydın (2019) çalışmalarında girişimci bir karakteri geliştirmede eğitimin ne derece etkili olduğunu araştırmışlardır. Aynı zamanda Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Yüksek Okulunda öğrenim gören öğrencilerin girişimci özelliklere sahip olup olmadıklarını incelemiştirlerdir. Anket yöntemi ile veri toplanmış, katılımcıların yaşı, cinsiyeti, okudukları bölüm, ailelerinin eğitimi ve aylık geliri, girişimcilik yeteneği ile girişimci eğitimi sorgulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin risk alma eğilimleri ile girişimcilik potansiyeli, girişimcilik dersini alma ve içsel kontrol hissi değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Yine bağımsızlık arzusu ile girişimcilik potansiyeli arasında anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir (Kasap ve Aydın, 2019).

Sönmez (2019) çalışmasında üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinden yenilikçilik, kontrol odağı, kendine güven, başarıya ihtiyacı, belirsizliğe tolerans ve risk almanın girişimcilik eğilimini etkileyip etkilemediğini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmış, elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda kendine güven, başarı isteği, kontrol odağı ve risk alma ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Sönmez, 2019).

Temel vd. (2020) çalışmalarında spor lisesi öğrencilerinin katılımcı algılarının sahip oldukları bazı demografik değişkenler yönünden farklılaşma durumlarını ve girişimcilik düzeylerini belirlemeyi amaçlamışlardır. 251 katılımcıdan alınan veriler t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin orta düzeyde girişimcilik puanına sahip oldukları gözlemlenmiştir. Katılımcıların, belirlenen girişimcilik ölçeği alt boyutlarına ilişkin algılarının cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri bakımından anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. Anne ve babanın eğitim durumu bakımından ise anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir (Temel vd., 2020).

Şirin vd. (2021) çalışmalarında futbol antrenörlerinin teknolojik yeteneklerini ve girişimcilik eğilimlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada anket yöntemi ile 117 futbol antrenöründen veri toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda eğitim durumu, yaş, antrenörlükte çalışma yılı, teknoloji kullanımı ve aylık gelir durumu ile ders/kurs alma değişkenlerinin teknolojik yetenekleri ve antrenörlerin girişimcilik eğilimleri üzerinde kısmen de olsa etkili olduğu tespit edilmiştir (Şirin vd., 2021).

Atıcı ve Üzüm (2021) çalışmalarında öğrencilerin girişimcilik özelliklerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmış ve 500 öğrenciden veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda; öğrencilerin girişimcilik düzeyi ile okudukları üniversite türü, ailelerin gelir düzeyi, alanıyla ilgili yeni gelişmeleri takip etme isteği, mezun olduktan sonra iş yeri açma isteği, başarıya ulaşacağı inancı ve başarıya ulaşmak için risk alma değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir (Atıcı ve Üzüm, 2021).

C. Sasu ve L. Sasu (2015) çalışmalarında kadın ve erkek girişimciler arasındaki farkı incelemişlerdir. Girişimcilik eğilimlerini, cinsiyete göre farklılıklar ile aile geçmişi etkileri temelinde iş kurma seçimi bağlamında analiz etmişlerdir. Çalışmada anket yönteminden yararlanılmıştır. 200 lisans öğrencisinden veri alınmıştır. Araştırmanın sonucunda erkek girişimcilerin, parasal ödüllerin önemli olduğunu düşündükleri ve kadın girişimcilere göre erkek girişimcilerin girişimcilik niyetlerinin daha yüksek

olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda aile geçmişinin girişimcilik niyetleri üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır (C. Sasu ve L. Sasu, 2015).

Al-Mamary ve Alraja (2022) alışmalarında üniversite öğrencilerinin dijital girişimcilik perspektifinden girişimcilik niyeti ve davranışlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmada anket yönteminden yararlanılmıştır. Toplam 248 öğrenciden veri alınmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin başkaları için çalışmaktansa serbest meslek sahibi olma isteklerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir (Al-Mamary ve Aljara, 2022).

3. KARABÜK ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİ KİŞİLİK KARAKTERİSTİKLERİNİ İNCELEMAYA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

3.1. Metodoloji

Bu çalışmada, Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin girişimci kişilik karakteristiklerinin demografik faktörler açısından incelenmesine yönelik bir araştırma yapılmıştır. Bu bölümde öncelikle söz konusu araştırma ile ilgili detaylı bilgilere yer verilmiş, sonrasında ise analiz sonuçları ve bu sonuçlara ilişkin yorumlar ele alınmıştır.

3.1.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmada girişimci kişilik karakteristiklerinin demografik faktörlere göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

Bilgi ve becerilerini kullanıp, farklı türlerdeki riskleri göze alarak kısa sürede sıfırdan çok önemli noktalara gelen örneklerin artması ve dijital ekonominin yükselişi girişimcilik olgusunu ön plana çıkarmaktadır. TEB Girişim Evi kuluçka programı tarafından desteklenen girişimcilerin profili dikkate alındığında ağırlıklı olarak yazılım geliştirici ve bilgisayar mühendislerinin (%29,11) önemli bir bölümü oluşturduğu görülmektedir. Bununla beraber elektrik/elektronik mühendisleri (%15,19), makine mühendisleri (%13,92), endüstri mühendisleri (%6,3) ve diğer bölüm mühendislerinin (%7,59) toplamda %43'lük bir orana sahip olmaları da mühendislerin girişimcilik ekosistemindeki ağırlıklarını net olarak ortaya koymaktadır (Büyükyıldırım, 2015). Bu kapsamda gerek dünyada gerekse de Türkiye'de önemli girişimlere imza atan kişilerin büyük bir bölümünün mesleğinin mühendislik olması ve bu meslek grubundakilerin girişimcilik ile ilgili karakteristiklerinin belirlenmek istenmesi gibi nedenlerle çalışma

mühendislik fakültesi öğrencileri üzerine gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, literatürde girişimci kişilik karakteristikleri olarak ifade edilen risk alma eğilimi, kendine güven, kontrol odağı, belirsizliğe karşı tolerans, başarıya ihtiyacı ve yenilikçilik gibi kavramların demografik unsurlara göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır.

3.1.2. Araştırmanın Ana Kütlesi ve Örnekleme

2022-2023 Akademik yılı itibariyle Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nde 8552 öğrenci eğitim görmektedir (<https://muh.karabuk.edu.tr/>). Bu doğrultuda ana kütle Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Tüm öğrencilere zaman, bütçe ve pandemi koşulları gibi nedenlerle ulaşımın mümkün olamamasına bağlı olarak çalışma sınırlı bir kitle üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Ana kütle büyüklüğünün 8000 olması durumunda örneklem büyüklüğünün 367, 9000 olması durumunda ise örneklem büyüklüğünün 368 olması yeterli olmaktadır (Altunışık vd. 2005). Bu doğrultuda anket çalışması için kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiş ve toplamda 456 Mühendislik Fakültesi öğrencisine ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan 456 öğrenciden 55'inin anket formunu hatalı ve/veya eksik doldurduğu gözlemlenmiştir. Buna bağlı olarak araştırmanın örnekleme anketleri geçerli sayılan 401 Mühendislik Fakültesi öğrencisinden oluşmuştur.

3.1.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma kapsamında test edilecek olan hipotezler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

H1: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H1.1: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H1.2: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H1.3: “Kontrol Odağı” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H1.4: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H1.5: “Kontrol Odağı” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H1.6: “Kontrol Odağı” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H1.7: “Kontrol Odağı” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H2: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H2.1: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H2.2: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H2.3: “Risk Alma Eğilimi” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H2.4: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H2.5: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H2.6: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H2.7: “Risk Alma Eğilimi” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H3: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H3.1: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H3.2: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H3.3: “Kendine Güven” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H3.4: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H3.5: “Kendine Güven” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H3.6: “Kendine Güven” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H3.7: “Kendine Güven” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H4: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H4.1: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H4.2: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H4.3: “Başarı İhtiyacı” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H4.4: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H4.5: “Başarı İhtiyacı” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H4.6: “Başarı İhtiyacı” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H4.7: “Başarı İhtiyacı” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H5: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H5.1: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H5.2: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H5.3: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H5.4: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H5.5: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H5.6: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H5.7: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

H6: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.

H6.1: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H6.2: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H6.3: “Yenilikçilik” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.

H6.4: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H6.5: “Yenilikçilik” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.

H6.6: “Yenilikçilik” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.

H6.7: “Yenilikçilik” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.

3.1.4. Araştırmanın Veri Toplama ve Analiz Yöntemi

Bu çalışmada, veri toplama metodu olarak anket yöntemi tercih edilmiştir. Katılımcılara uygulanan anket formu 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik özelliklerinin tespit edilebilmesine yönelik 7 soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise katılımcıların, girişimci kişilik karakteristiklerinin belirlenmesine yönelik ifadeler bulunmaktadır. Girişimci kişilik karakteristikleri 6 boyutta ele alınmış ve toplam 36 ifadeden oluşmuştur. Buna göre “Kontrol Odağı” boyutuna ilişkin 7 ifade, “Risk Alma Eğilimi” boyutuna ilişkin 6 ifade, “Kendine Güven” boyutuna ilişkin 6 ifade, “Belirsizliğe Karşı Tolerans” boyutuna ilişkin 6 ifade, “Başarma İhtiyacı” boyutuna ilişkin 6 ifade ve “Yenilikçilik” boyutuna ilişkin 5 ifade yer almaktadır. Boyutlara ilişkin ifadeler “1=Kesinlikle Katılmıyorum”, “2=Katılmıyorum”, “3=Kararsızım”, “4=Katılıyorum” ve “5=Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde değişen cevapları içermektedir.

Çalışma kapsamında kullanılan anket formunun hazırlanma aşamasında, daha önce farklı çalışmalarda kullanılan ölçekler incelenmiştir. Bu kapsamda literatürde yaygın olarak tercih edilen ve Koh (1996) tarafından önerilen ölçek kullanılmıştır.

Anket çalışması sonucunda elde edilen verilerle gerçekleştirilen hipotez testlerinde, bağımsız örneklem t testinden (iki gruplu değişkenler için) ve ANOVA’dan (çok gruplu değişkenler için) yararlanılmıştır. Hipotez testleri ve diğer tüm analizler SPSS v22.0 ve Amos v24.0 paket programları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

3.2. Bulgular

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular 4 kısımda sunulmuştur. İlk kısımda katılımcıların demografik bilgileri verilmiştir. İkinci kısımda doğrulayıcı faktör analizine ilişkin sonuçlar yer almaktadır. Üçüncü kısımda doğrulayıcı faktör analizi yardımıyla geçerliliği kontrol edilen ifadelerin güvenilirlik analizi yapılmıştır. Güvenirlik analizinde Cronbach Alfa (α) katsayıları hesaplanmıştır. Dördüncü kısımda ise hipotez testlerinin sonuçlarına yer verilmiştir.

3.2.1. Demografik Özelliklerle İlgili Bulgular

Ankete katılan 401 mühendislik fakültesi öğrencisinin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, aylık gelir, girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alma durumu, baba çalışma durumu, ailede girişimci olma durumu, iş kurma isteği) Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler

Değişken	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	126	31,4
Erkek	275	68,6
Yaş		
16-23 yaş arası	279	69,6
24-31 yaş arası	114	28,4
33 yaş ve üstü	8	2,0
Aylık Gelir		
1.000 TL veya altı	177	44,1
1.001-2.000 TL	129	32,2
2.001 TL veya üstü	95	23,7
Girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alma durumu		
Evet	103	25,7
Hayır	298	74,3
Baba çalışma durumu		
Memur	73	18,2
İşçi	102	25,4
Emekli	98	24,4
Serbest (Esnaf)	90	22,4
Çalışmıyor	38	9,5
Ailede girişimci olma durumu		
Evet	97	24,2
Hayır	304	75,8
İş kurma isteği durumu		
Evet	340	84,8
Hayır	61	15,2
Not: N=401		

Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır. Katılımcıların %31,4’ünü kadınlar, %68,6’sını erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların

büyük çoğunluğunun %69,6 ile 16-23 yaş arasında olduğu görülmektedir. Diğer yaş gruplarının dağılımı 24-31 yaş arası %28,4, 33 yaş ve üstü %2,0 olarak gözlemlenmiştir.

Katılımcıların aylık gelir dağılımı incelendiğinde 1.000 TL veya altı gelire sahip olanların oranı %44,1, 1.001-2.000 TL gelire sahip olanların oranı %32,2, 2.001 TL veya üstü gelire sahip olanların oranı ise %23,7 şeklinde gözlemlenmiştir. Buna göre 1.000 TL veya altı gelir seviyesine sahip katılımcıların çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir.

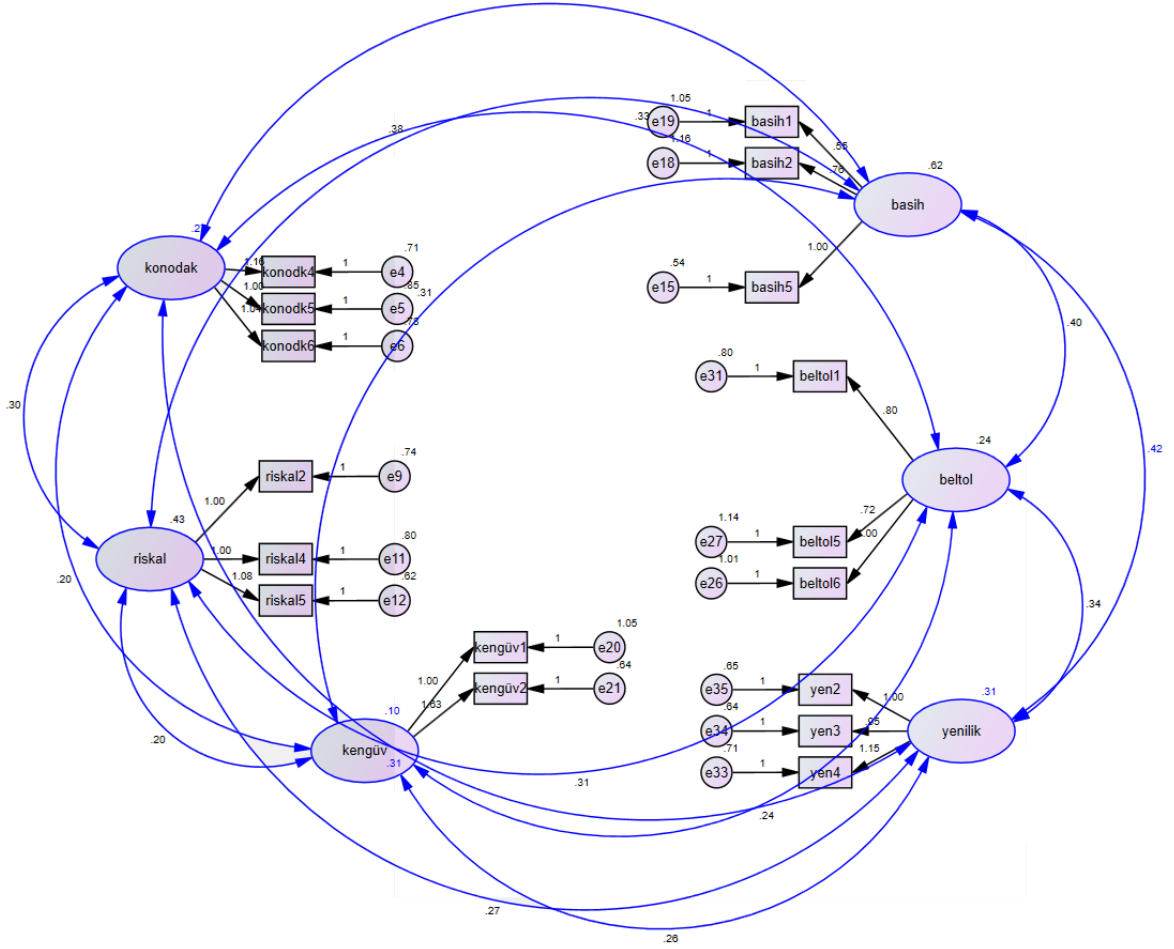
Katılımcıların %25,7'sinin girişimcilik ile ilgili ders/eğitim aldığı, %74,3'ünün girişimcilik ile ilgili eğitim almadığı görülmektedir. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğu girişimcilik ile ilgili ders/eğitim almamıştır.

Babanın çalışma durumuna bakıldığında katılımcıların %18,2'sinin babasının memur, %25,4'ünün babasının işçi, %24,4'ünün babasının emekli, %22,4'ünün babasının serbest (esnaf), %9,5'inin babasının çalışmıyor olduğu görülmektedir.

Katılımcıların %24,2'sinin ailesinde girişimci bulunmakta, %75,8'inin ailesinde girişimci bulunmamaktadır. Buna göre ailesinde girişimci bulunmayan katılımcılar büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Benzer şekilde katılımcıların %84,8'i kendi işini kurmak isterken %15,2'si kendi işini kurmayı istememektedir.

3.2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Çalışmada kullanılan ölçeğin yapısal olarak geçerli olup olmadığını belirleyebilmek için doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Ölçeğin altı boyutuna ilişkin analiz sonuçları Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2: Doğrulayıcı Faktör Analizi

Doğrulayıcı faktör analizi, ölçek geliştirilmesinde yaygın olarak kullanılan ve büyük ölçüde kolaylık sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntemde daha önceden oluşturulmuş bir model ile gözlemlenen değişkenlerden, faktör (gizli değişken) oluşturulmaktadır. Çoğunlukla geçerlilik analizi ve ölçek geliştirmede kullanılmaktadır (Yaşlıoğlu, 2017).

Bu çalışmada 6 boyuta ilişkin 36 ifade analiz edilmiştir. Analiz sonucunda anlamlı olarak elde edilen 17 ifadeye ilişkin faktör yükleri, standart hatalar ve t-değerleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Doğrulayıcı faktör analizi bulguları

İfadeler	Faktör Yüğü	Standart Hatalar	t değeri
<i>Kontrol Odağı</i>			
1-Yaşamımdaki olayların sonuçlarını şans ve kötü kader değil ben etkilerim	0,494**		
2-Karar ve eylemlerimin olumlu ve olumsuz sonuçlarına razı olurum	0,585**	0,130	8,939
3-Bir şeylerin olmasını beklemek ya da seyretmek yerine ben kendim bir şeyler yapmayı tercih ederim	0,523**	0,124	8,353
<i>Risk Alma Eğilimi</i>			
1-Yaptığım işte yükselmek için büyük risk almaya gönüllüyüm	0,607**		
2-Hisselerinin kar getirebileceğini hesaplayabildiğim bir ortaklığa paramı yatırmaktan çekinmem	0,589**	0,116	8,587
3-Başarı oranı %60 ve daha fazla ise riski göze alabilirim	0,668**	0,117	9,240
<i>Kendine Güven</i>			
1-Başkasını gözetimi olmadığı zamanlarda daha başarılı olurum	0,300**		
2-Başarabilme yeteneğim konusunda kendime güvenirim	0,547**	0,234	6,953
<i>Başarı İhtiyacı</i>			
1-Bir şeyi onu yapmış olmak için değil mükemmel yapmış olmak için yaparım	0,731**		
2-Rekabeti severim çünkü rekabet daha fazla çalışmamı sağlar	0,401**	0,077	7,238
3-Başarılı olduğumu hissetmezsem yüksek ücretlide olsa o işi yapmaktan hoşlanmam	0,482**	0,085	8,915
<i>Belirsizliğe Tolerans</i>			
1-Belirsizliğin olduğu durumlarda karar almayı ve önderlik yapmayı severim	0,436**		
2-Benim için iş güvenliği önemlidir	0,399**	0,110	7,249
3-Amirlerimin birbiri ile çakışan iş talimatları vermesi beni rahatsız eder	0,310**	0,118	6,077
<i>Yenilikçilik</i>			
1-Diğer insanlar çevrede olağan dışı bir şeyler görmediği halde ben işle ilgili fırsatları algılayabilirim	0,565**		
2-Zekâm ve kapasitem sayesinde karşılaştığım zorluklarla baş edebilirim	0,549**	0,102	9,332

İfadeler	Faktör Yükü	Standart Hatalar	t değeri
3-Her zaman mevcut yöntemlerden daha iyi yöntemlerin var olduğuna inanırım	0,604**	0,115	10,001

*p<0,05; **p<0,01; N=401

Tablo 2'ye bakıldığında yedi ifade dışındaki ifadelerin tüm faktör yüklerinin 0,50'den büyük olarak hesaplandığı görülmektedir. En büyük faktör yükü 0,731 ve en küçük faktör yükü de 0,300 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre bütün faktör yüklerinin 0,01 anlamlılık derecesinde geçerli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Doğrulayıcı faktör analizinde geçerliliğin sağlanabilmesi için birtakım uyum iyiliği kriterlerinin belirli değerleri sağlaması gerekmektedir. χ^2/sd değerinin 5'ten düşük, GFI ve AGFI değerlerinin 0,85'ten yüksek, NFI, TLI ve CFI değerlerinin 0,90'dan yüksek ve RMSEA değerinin 0,08'den düşük olması model uyumunun sağlandığı anlamına gelmektedir (Kline, 2016). Uyum iyiliği kriterlerinin değerleri Tablo 3'te listelenmiştir.

Tablo 3: Uyum iyiliği değerleri

Uyum Kriteri	Kriter Değeri	Kabul Şartı
χ^2/sd	284,797/104 2,738	≤ 5
GFI	0,923	$\geq 0,850$
AGFI	0,887	$\geq 0,850$
NFI	0,902	$\geq 0,900$
TLI	0,912	$\geq 0,900$
CFI	0,900	$\geq 0,900$
RMSEA	0,066	$\leq 0,080$

Tüm uyum iyiliği kriterlerinin kabul şartlarını sağladığı Tablo 3'ten görülmektedir. Buna göre gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analiziyle, araştırmada veri toplamak amacıyla kullanılan ölçeğin yapısal olarak geçerli olduğu tespit edilmiştir.

3.2.3. Güvenirlilik Analiziyle İlgili Bulgular

Güvenirlilik testi amacıyla, her bir boyuta ilişkin Cronbach alfa katsayısı (α) hesaplanmış ve Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Güvenirlilik testi bulguları

Boyut	Cronbach Alfa (α) Değeri	İfade Sayısı
Başarı İhtiyacı	0,520	3
Kontrol Odağı	0,546	3
Risk alma Eğilimi	0,655	3
Belirsizliğe tolerans	0,357	3
Yenilikçilik	0,595	3
Kendine Güven	0,280	2

Modelin doğrulayıcı faktör analiziyle geçerliliği sağlandıktan sonra güvenilirlik analizi yapılmıştır. Elde edilen bulguların güvenilirliğinin analizinde Cronbach's Alpha katsayısından yararlanılmaktadır. Katsayının 0,40'tan düşük olması ölçeğin güvenilir olmadığı, 0,40 ile 0,60 arasında olması düşük güvenilirlikte olduğu, 0,60 ile 0,80 arasında olması oldukça güvenilir olduğu ve 0,80 ile 1,00 arasında olması yüksek derecede güvenilir olduğu anlamına gelmektedir (Uzunsakal ve Yıldız, 2018). Bu kapsamda Tablo 4'e göre belirsizliğe tolerans ve kendine güven boyutlarına ilişkin güvenilirlik sağlanamadığından söz konusu boyutlar analiz kapsamından çıkartılmıştır.

3.2.4. Demografik Özelliklere Göre Fark Testleri

Bu bölümde başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma ve yenilik değişkenlerinin cinsiyete, yaşa, gelir durumuna, girişimcilik ders/eğitimi alma durumuna, babanın meslek durumuna, ailede girişimci olma durumuna ve kendi işini kurmayı isteme durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma ve yenilik değişkenlerinin cinsiyete göre farklılaşma durumu Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5: Cinsiyete göre değişkenlerin farklılaşma durumu

Değişken	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t-değeri	p-değeri
Başarı İhtiyacı	Kadın	126	3,5503	0,78352	0,261	0,794
	Erkek	275	3,5273	0,83246		
Kontrol Odağı	Kadın	126	3,6138	0,65240	-0,650	0,516
	Erkek	275	3,6667	0,80045		
Risk Alma Eğilimi	Kadın	126	3,2937	0,88001	-3,577	0,000**
	Erkek	275	3,6097	0,79306		
Yenilikçilik	Kadın	126	3,7513	0,68370	0,664	0,507

	Erkek	275	3,6982	0,76986		
--	-------	-----	--------	---------	--	--

Not: *p<0,05; **p<0,01; N=401

Tablo 5'e göre katılımcıların başarı ihtiyacı ($t(401)=0,261$, $p>0,05$) cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Dolayısıyla H4.1 hipotezi kabul edilmemiştir. Benzer şekilde kontrol odağı ($t(401)= -0,650$, $p>0,05$) cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ve H1.1 hipotezi kabul edilmemiştir. Öğrencilerin risk alma eğilimi ($t(401)= -3,577$, $p<0,01$) cinsiyete göre farklılık gösterirken, yenilikçilik değişkeni ($t(401)=0,664$, $p>0,05$) cinsiyete göre farklılık göstermemektedir. Buna göre H2.1 hipotezi kabul edilmiş ve H6.1 hipotezi kabul edilmemiştir.

Başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi ve yenilikçilik değişkenlerinin yaşa göre farklılaşma durumu Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: Yaşa göre değişkenlerin farklılaşma durumu

Değişken	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	t-değeri	p-değeri
Başarı İhtiyacı	16-23 yaş arası	279	3,5388	0,78453	0,160	0,873
	24 yaş ve üstü	122	3,5246	0,88857		
Kontrol Odağı	16-23 yaş arası	279	3,6523	0,73278	0,091	0,927
	24 yaş ve üstü	122	3,6448	0,81169		
Risk Alma Eğilimi	16-23 yaş arası	279	3,4695	0,79853	-1,487	0,138
	24 yaş ve üstü	122	3,6038	0,90436		
Yenilikçilik	16-23 yaş arası	279	3,6941	0,72057	-0,844	0,399
	24 yaş ve üstü	122	3,7623	0,79424		

Not: *p<0,05; **p<0,01; N=401

Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin başarı ihtiyacı ($t(401)=0,160$, $p>0,05$) yaşa göre farklılık göstermemektedir. Dolayısıyla H4.2 hipotezi kabul edilmemiştir. Benzer şekilde kontrol odağı ($t(401)= 0,091$, $p>0,05$) yaşa göre farklılık göstermemektedir ve H1.2 hipotezi kabul edilmemiştir. Öğrencilerin hem risk alma eğilimi ($t(401)= -1,487$, $p>0,05$) hem de yenilikçilik değişkenleri ($t(401)= -0,844$, $p>0,05$) yaşa göre farklılık göstermemektedir. Buna göre H2.2 ve H6.2 hipotezleri kabul edilmemiştir.

Başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi ve yenilikçilik değişkenlerinin gelir durumuna göre farklılaşma durumu ANOVA testi ile analiz edilmiş olup sonuçlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Gelir durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu

Değişken	Aylık Gelir	N	Ortalama	Standart Sapma	F testi	p-değeri
Başarı İhtiyacı	1.000 TL veya altı	177	3,5047	0,79702	0,430	0,651
	1.101-2.000 TL	129	3,5891	0,80527		
	2.001 TL veya üstü	95	3,5158	0,87081		
Kontrol Odağı	1.000 TL veya altı	177	3,6196	0,75439	0,273	0,761
	1.101-2.000 TL	129	3,6822	0,74984		
	2.001 TL veya üstü	95	3,6632	0,77566		
Risk Alma Eğilimi	1.000 TL veya altı	177	3,5047	0,81193	0,208	0,812
	1.101-2.000 TL	129	3,5452	0,78056		
	2.001 TL veya üstü	95	3,4737	0,94228		
Yenilikçilik	1.000 TL veya altı	177	3,6591	0,75038	1,102	0,333
	1.101-2.000 TL	129	3,7313	0,71816		
	2.001 TL veya üstü	95	3,7965	0,76306		

Not: *p<0,05; **p<0,01; N=401

Tablo 7’den görüldüğü gibi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin başarı ihtiyacı ($t(401)=0,430$, $p>0,05$) aylık gelir durumuna göre farklılık göstermemektedir. Dolayısıyla H4.3 hipotezi kabul edilmemiştir. Benzer şekilde kontrol odağı ($t(401)=0,273$, $p>0,05$) aylık gelir durumuna göre farklılık göstermemektedir ve H1.3 hipotezi kabul edilmemiştir. Hem risk alma eğilimi değişkeni ($t(401)=0,208$, $p>0,05$) hem de yenilikçilik değişkenleri ($t(401)=1,102$, $p>0,05$) aylık gelir durumuna göre farklılık göstermemektedir. Buna göre H2.3 ve H6.3 hipotezleri kabul edilmemiştir.

Başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi ve yenilikçilik değişkenlerinin girişimcilik dersi/egitimi alıp almamaya göre farklılaşma durumu Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: Girişimcilik dersi/eğitimi alıp almama durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu

Değişken	Ders/Eğitim Alma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	t-değeri	p-değeri
Başarı İhtiyacı	Evet	103	3,4919	0,89764	-0,614	0,540
	Hayır	298	3,5492	0,78758		
Kontrol Odağı	Evet	103	3,6634	0,84598	0,208	0,835
	Hayır	298	3,6454	0,72469		
Risk Alma Eğilimi	Evet	103	3,5049	0,98779	-0,078	0,938
	Hayır	298	3,5123	0,77467		
Yenilikçilik	Evet	103	3,8350	0,83480	1,908	0,057
	Hayır	298	3,6734	0,70588		

Not: *p<0,05; **p<0,01; N=401

Tablo 8’den görülebileceği üzere Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin başarı ihtiyacı ($t(401) = -0,614$, $p > 0,05$) girişimcilik dersi/eğitimi alıp almama durumuna göre farklılık göstermemektedir. Dolayısıyla H4.4 hipotezi kabul edilmemiştir. Benzer şekilde kontrol odağı ($t(401) = 0,208$, $p > 0,05$) girişimcilik dersi/eğitimi alıp almama durumuna göre farklılık göstermemektedir ve H1.4 hipotezi kabul edilmemiştir. Risk alma eğilimi değişkeni ($t(401) = -0,078$, $p > 0,05$) ve yenilikçilik değişkeni ($t(401) = 1,908$, $p > 0,05$) girişimcilik dersi/eğitimi alıp almama durumuna göre farklılık göstermemektedir. Buna göre H2.4 ve H6.4 hipotezleri kabul edilmemiştir.

Başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi ve yenilikçilik değişkenlerinin babanın meslek durumuna göre farklılaşma durumu ANOVA testi ile analiz edilmiş olup sonuçlar Tablo 9’da listelenmiştir.

Tablo 9: Babanın meslek durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu

Değişken	Meslek	N	Ortalama	Standart Sapma	F testi	p-değeri
Başarı İhtiyacı	Memur	73	3,5068	0,96563	1,920	0,106
	İşçi	102	3,5654	0,80399		
	Emekli	98	3,6020	0,72219		
	Serbest (Esnaf)	90	3,5889	0,71028		
	Çalışmıyor	38	3,2018	0,95402		

Değişken	Meslek	N	Ortalama	Standart Sapma	F testi	P-değeri
Kontrol Odağı	Memur	73	3,5662	0,86546	2,759	0,028*
	İşçi	102	3,7026	0,68923		
	Emekli	98	3,7857	0,71356		
	Serbest (Esnaf)	90	3,6407	0,75654		
	Çalışmıyor	38	3,3421	0,74530		
Risk Alma Eğilimi	Memur	73	3,4521	0,89988	0,230	0,921
	İşçi	102	3,5098	0,82814		
	Emekli	98	3,5510	0,82779		
	Serbest (Esnaf)	90	3,5407	0,76532		
	Çalışmıyor	38	3,4474	0,91460		
Yenilikçilik	Memur	73	3,8082	0,79528	2,533	0,040*
	İşçi	102	3,6797	0,72655		
	Emekli	98	3,8367	0,67222		
	Serbest (Esnaf)	90	3,6667	0,73439		
	Çalışmıyor	38	3,4298	0,81983		

Not: *p<0,05; **p<0,01; N=401

Tablo 9'dan görüldüğü üzere Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin başarı ihtiyacı ($t(401)= 1,920$, $p>0,05$) babanın meslek durumuna göre farklılık göstermemektedir. Dolayısıyla H4.5 hipotezi kabul edilmemiştir. Kontrol odağı ($t(401)= 2,759$, $p<0,05$) babanın meslek durumuna göre farklılık göstermektedir ve H1.5 hipotezi kabul edilmiştir. Risk alma eğilimi değişkeni ($t(401)= 0,230$, $p>0,05$) babanın meslek durumuna göre farklılık göstermezken, yenilikçilik değişkeni ($t(401)= 2,533$, $p<0,05$) farklılık göstermektedir. Buna göre H2.5 hipotezi kabul edilmemiş ve H6.5 hipotezi kabul edilmiştir.

Başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi ve yenilikçilik değişkenlerinin ailede girişimci olup olmama durumuna göre farklılaşma durumu Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10: Ailede girişimci olup olmama durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu

Değişken	Girişimci Varlığı	N	Ortalama	Standart Sapma	t-değeri	p-değeri
Başarı İhtiyacı	Evet	97	3,4948	0,81807	-0,549	0,583
	Hayır	304	3,5471	0,81693		
Kontrol Odağı	Evet	97	3,6357	0,78186	-0,214	0,831
	Hayır	304	3,6546	0,74967		
Risk Alma Eğilimi	Evet	97	3,5567	0,78870	0,628	0,530
	Hayır	304	3,4956	0,84777		
Yenilikçilik	Evet	97	3,6151	0,78519	-1,520	0,129
	Hayır	304	3,7467	0,72805		

Not: *p<0,05; **p<0,01; N=401

Tablo 10'da yer alan bilgilere göre Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin başarı ihtiyacı ($t(401) = -0,549$, $p > 0,05$) ailede girişimci olup olmama durumuna göre farklılık göstermemektedir. Dolayısıyla H4.6 hipotezi kabul edilmemiştir. Benzer şekilde kontrol odağı ($t(401) = -0,214$, $p > 0,05$) ailede girişimci olup olmama durumuna göre farklılık göstermemektedir ve H1.6 hipotezi kabul edilmemiştir. Hem risk alma eğilimi değişkeni ($t(401) = 0,628$, $p > 0,05$) hem de yenilikçilik değişkeni ($t(401) = -1,520$, $p > 0,05$) ailede girişimci olup olmama durumuna göre farklılık göstermemektedir. Buna göre H2.6 ve H6.6 hipotezleri kabul edilmemiştir.

Başarı ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma eğilimi ve yenilikçilik değişkenlerinin kendi işini kurmayı isteme durumuna göre farklılaşma durumu Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11: Kendi işini kurmayı isteme durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu

Değişken	İş Kurma İsteği	N	Ortalama	Standart Sapma	t-değeri	p-değeri
Başarı İhtiyacı	Evet	340	3,5716	0,79603	2,156	0,032*
	Hayır	61	3,3279	0,90163		
Kontrol Odağı	Evet	340	3,6745	0,76292	1,531	0,126
	Hayır	61	3,5137	0,71122		

Risk Alma Eğilimi	Evet	340	3,5765	0,79269	3,812	0,000**
	Hayır	61	3,1421	0,95735		
Yenilikçilik	Evet	340	3,7225	0,74060	0,487	0,626
	Hayır	61	3,6721	0,76374		

Not: *p<0,05; **p<0,01; N=401

Tablo 11’de yer alan bilgilere göre Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin başarı ihtiyacı ($t(401)= 2,156$, $p<0,05$) kendi işini kurmayı isteme durumuna göre farklılık göstermektedir. Dolayısıyla H4.7 hipotezi kabul edilmiştir. Kontrol odağı ($t(401)=1,531$, $p>0,05$) kendi işini kurmayı isteme durumuna göre farklılık göstermemektedir ve H1.7 hipotezi kabul edilmemiştir. Risk alma eğilimi değişkeni ($t(401)= 3,812$, $p<0,01$) kendi işini kurmayı isteme durumuna göre farklılık gösterirken, yenilikçilik değişkeni ($t(401)= 0,487$, $p>0,05$) kendi işini kurmayı isteme durumuna göre farklılık göstermemektedir. Buna göre H2.7 hipotezi kabul edilmiş, H6.7 hipotezi ise kabul edilmemiştir.

Yapılan analizler neticesinde elde edilen sonuçların toplu görünümü Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12: Hipotezlerin toplu sonuçları

Hipotezler	Hipotez Testi Sonucu
<i>H1: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.</i>	
H1.1: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H1.2: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H1.3: “Kontrol Odağı” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H1.4: “Kontrol Odağı” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H1.5: “Kontrol Odağı” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul
H1.6: “Kontrol Odağı” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H1.7: “Kontrol Odağı” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
<i>H2: “Risk Alma Eğilimi” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.</i>	

Hipotezler	Hipotez Testi Sonucu
H2.1: “Risk Alma” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.	Kabul
H2.2: “Risk Alma” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H2.3: “Risk Alma” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H2.4: “Risk Alma” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H2.5: “Risk Alma” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H2.6: “Risk Alma” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H2.7: “Risk Alma” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul
<i>H3: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.</i>	
H3.1: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H3.2: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H3.3: “Kendine Güven” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H3.4: “Kendine Güven” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H3.5: “Kendine Güven” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H3.6: “Kendine Güven” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H3.7: “Kendine Güven” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
<i>H4: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.</i>	
H4.1: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H4.2: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H4.3: “Başarı İhtiyacı” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H4.4: “Başarı İhtiyacı” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/eğitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H4.5: “Başarı İhtiyacı” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H4.6: “Başarı İhtiyacı” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi

Hipotezler	Hipotez Testi Sonucu
H4.7: “Başarı İhtiyacı” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul
H5: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.	
H5.1: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H5.2: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H5.3: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H5.4: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H5.5: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H5.6: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H5.7: “Belirsizliğe Tolerans” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.	Test Edilemedi
H6: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların demografik unsurlarına göre farklılık göstermektedir.	
H6.1: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H6.2: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H6.3: “Yenilikçilik” boyutu aylık gelirine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H6.4: “Yenilikçilik” boyutu, katılımcıların girişimcilik ile ilgili ders/egitim alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H6.5: “Yenilikçilik” boyutu, babanın mesleğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul
H6.6: “Yenilikçilik” boyutu, ailede girişimci olup olmamasına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi
H6.7: “Yenilikçilik” boyutu iş kurma isteğine göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmedi

Tablo 12’deki bilgilere göre;

- Kontrol odağı değişkeninin, babanın mesleğine göre farklılık gösterdiği,
- Risk alma eğilimi değişkeninin, cinsiyet ve iş kurma isteğine göre farklılık gösterdiği,
- Başarı ihtiyacı değişkeninin, iş kurma isteğine göre farklılık gösterdiği,

- Yenilikçilik değişkeninin, babanın mesleğine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

SONUÇ

Mühendis kelimesi Arapça kökenli olup hesap eden kişi anlamına gelmektedir. Mühendisler matematiksel, teknik ve sosyal veriler ile insanların hayatını kolaylaştıran sistemler geliştirmekte ve üretmektedirler. Aynı zamanda geliştirilmiş sistemlerin analizinde ve değerlendirilmesinde de görev almaktadırlar. Mühendisler, çalışma alanlarına göre; bilgisayar mühendisi, çevre mühendisi, elektrik elektronik mühendisi, inşaat mühendisi ve makine mühendisi gibi birçok bölüme ayrılmaktadır. Bu bölümler ile ilgili teorik ve pratik eğitimler Yüksek Öğretim Kurumlarının mühendislik fakültelerinde verilmektedir. Günümüzde ülkemizde 170'ten fazla mühendislik fakültesi bulunmaktadır (<https://istatistik.yok.gov.tr/>). Söz konusu fakültelerden bir tanesi de Karabük Üniversitesi bünyesinde yer almaktadır.

Bu çalışmada Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin girişimci kişilik karakteristiklerinin demografik faktörlere göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Mühendislik mesleğinin girişimcilik ekosisteminde önemli bir yer tutması çalışmanın bu alanda gerçekleşmesi üzerinde etkili olmuştur. Araştırma 401 katılımcıdan elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama metodu olarak anket yöntemi tercih edilmiştir. Toplanan verilerin analizinde t-testinden ve ANOVA testinden faydalanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların demografik özellikleri aşağıdaki gibidir:

- Katılımcıların %68,6'sı erkektir.
- Katılımcıların %69,6'sı 16-23 yaş arasındadır. Buna göre mühendislik fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin büyük çoğunluğunun 16-23 yaş arası gençlerden oluştuğu gözlemlenmiştir. 33 yaş ve üstü öğrenci oranı ise sadece %2'dir.
- Katılımcıların önemli bir kısmının %44,1 ile aylık gelir durumunun 1.000 TL veya altında olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca %32,2'lik kısmın aylık gelir durumunun 1.001-2.000 TL arasında olduğu gözlemlenmiştir.
- Katılımcıların %74,3'lük bir kısmının girişimcilik ile ilgili ders/eğitim almadığı görülmüştür.
- Katılımcıların baba çalışma durumu incelendiğinde %25,4'lük bir kısmının babasının işçi olduğu görülmüştür. Bu oranı %24,4 ile babası emekli olan

katılımcılar takip etmektedir. Babası serbest çalışan veya esnaf olan katılımcıların oranı %22,4 iken babası çalışmayan katılımcıların oranı %9,5'tir.

- Katılımcıların büyük çoğunluğunun (%75,8) ailesinde girişimci olmadığı gözlemlenmiştir.
- Katılımcıların iş kurma isteği durumu incelendiğinde %84,8'i kendi işini kurmayı istediği görülmüştür.

Bu çalışma kapsamında cinsiyet, yaş, aylık gelir, girişimcilik ile ilgili ders/egitim alma durumu, baba çalışma durumu, ailede girişimci olma durumu ve iş kurma isteği durumu gibi demografik faktörler ile kontrol odağı, risk alma eğilimi, başarı ihtiyacı ve yenilikçilik gibi girişimci kişilik karakteristiklerinden oluşan değişkenlere yönelik kurulan hipotezler test edilmiştir. Kendine güven ve belirsizliğe karşı tolerans boyutlarına ait ifadelerin güvenilirlik değerleri kabul edilebilir sınırın altında olduğu için bu değişkenlere dair kurulan hipotezler test edilememiştir.

Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin kontrol odağının cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Risk alma eğilimi cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Başarı ihtiyacı ve yenilikçilik değişkenleri katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Öğrencilerin hem kontrol odağı hem de risk alma eğilimi yaşa göre farklılık göstermemektedir. Bununla beraber başarı ihtiyacı ve yenilikçilik değişkenlerinin de katılımcıların yaşlarına göre farklılık göstermediği gözlemlenmiştir.

Kontrol odağı, risk alma eğilimi, başarı ihtiyacı ve yenilikçilik değişkenlerinin aylık gelire göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde girişimcilik dersi/egitimi alma durumu kontrol odağı, risk alma eğilimi, başarı ihtiyacı ve yenilikçilik değişkenlerine göre farklılık göstermemiştir.

Çalışmada elde edilen bir diğer sonuca göre kontrol odağı ve yenilikçilik değişkenleri babanın mesleğine göre farklılaşmaktadır. Çalışmada ayrıca risk alma eğilimi ve başarı ihtiyacı değişkenleri babanın mesleğine göre farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

Kontrol odağı, risk alma eğilimi, başarı ihtiyacı ve yenilikçilik değişkenlerinin ailede girişimci olup olmamasına göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Yine kontrol

odağı ve yenilikçilik değişkenleri iş kurma isteği durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermezken, risk alma eğilimi ve başarı ihtiyacı değişkenleri iş kurma isteği durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. Kendi işini kurmak isteyenlerin hem daha fazla risk almaya meyilli olduğu hem de daha fazla başarı ihtiyacının olduğu gözlemlenmiştir.

Çalışmanın yukarıda belirtilen katkılarının yanı sıra bazı kısıtları da bulunmaktadır. Öncelikle tüm mühendislik fakültesi öğrencilerine ulaşamamış olup 401 öğrenciden alınan veriler ile analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla örneklem 401 katılımcı ile sınırlandırılmış, eksik ve/veya hatalı doldurulan anket formları çalışmanın dışında tutulmuştur.

Bu çalışma kapsamında elde edilen sonuçların mühendislik fakültesi öğrencilerinin girişimci kişilik karakteristiklerinin demografik değişkenlerle olan ilişkisi hakkında bilgi verme noktasında literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmada ulaşılan sonuçlar gelecekte farklı üniversitelerde ve farklı fakültelerde yapılacak olan benzer çalışmaların sonuçları ile kıyaslanabilecektir. Buna ilave olarak ileriki yıllarda yapılacak olan çalışmalarda lisansüstü eğitim alan mühendislerin girişimci kişilik karakteristiklerinin incelenmesi faydalı olacaktır. Böylece lisans ve lisansüstü düzeylerindeki mühendislerin girişimci kişilik karakteristikleri karşılaştırılabilir ve benzerlikler ile farklılıklar ortaya konulabilecektir.

Çalışmada girişimcilik ile ilgili mühendislik fakültesi öğrencilerine yönelik çalıştay, konferans ve sempozyum gibi bilimsel etkinliklerin sayısının artırılması, öğrencilerin girişimcilik ekosistemi ile ilgili etkin bir şekilde bilgilendirilmesi öneri olarak sunulabilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdemir, M. (2019). Coğrafya Öğretmenlerinin Girişimcilik Özellikleri ile Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-95.
- Altınel, M. (2016). Ortaöğretim Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Girişimcilik Özelliklerinin Analizi: Batı Akdeniz Bölgesi Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-122.
- Al-Mamary, Y. H. S., & Alraja, M. M., (2022). Understanding entrepreneurship intention and behavior in the light of TPB model from the digital entrepreneurship perspective. *International Journal of Information Management Data Insights*, 2(2): 100106, 1-8. Doi: 10.1016/j.jjime.2022.100106
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2005), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Spss Uygulamalı*, 4. Baskı, Sakarya Kitabevi, Sakarya.
- Atıcı, Ü., & Üzüm, H. (2021). Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (1), 305-316. Doi: 10.11616/basbed.v21i60671.897069
- Ayar, U. (2019). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi ve Bir Araştırma. *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-136.
- Aydın, E. (2020). Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin, Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki; Batı Karadeniz Bölge Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. *Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Doktora Tezi*, S. 1-129.
- Aydın, S. (2015). Meslek Lisesi Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Trabzon İli Örneği. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-143.

- Aydın, Z. B. & Coşkun Kasap, G. (2019). Demografik Özelliklerin ve Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: U.Ü. Teknik Bilimler Yüksek Okulu Örneği. *Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 15 (1), 97-118. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/paradoks/issue/44176/488948> Adresinden Alındı.
- Azumah, S.K. (2019). The Effect Of Entrepreneurial Characteristics On Entrepreneurial Intention. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-87.
- Başol, M. (2019). Öğrencilerin Girişimcilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkisi Düzce Üniversitesi Örneği. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-108.
- Baykal, G. (2014). Hekimlerde Girişimcilik Ruhunun Çeşitli Branşlar Açısından Karşılaştırılması: Ankara'da Bir Uygulama. *Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-111
- Bayram, G. N. (2014). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-72.
- Bozkurt, Ö. (2011). *Dünyada ve Türkiye'de girişimcilik eğitimi: Başarılı girişimciler ve öğretim üyelerinden öneriler* (Cilt 1). Ankara: Detay Yayınları.
- Bozkurt, Ö. & Erdurur, K. (2013). Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8 (2), 57-78. <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php?pdf=0015483&lng=0> Adresinden Alındı.
- Brown, T. A. (2015). *Confirmatory Factor Analysis For Applied Research (Second Edition)*. New York: A Division Of Guilford Press.
- Budner, S. (1982). Intolerance of Ambiguity as a Personality Variable. *Journal of Personality*, 30, 29–50. Doi: 10.1111/j.1467-6494.1962.tb02303.x
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2001). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Cilt 1). Ankara: Pegem Akademi.

- Büyükıldırım, Ü. (2015). Girişimcilerin Mesleklere Göre Dağılımı. <https://www.umityildirim.com/girisimcilerin-mesleklere-gore-dagilimi/> Erişim Tarihi: 28.06.2022
- Cham, I. (2018). Investigating The Challenges and Motivation Of Women Entrepreneurs In The Gambia. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-81.
- Çakır, C. (2015). The Moderating Role Of Entrepreneurial Education, Gender, and Age On The Relationship Between Proactivity, Emotional Intelligence (Eq) and Entrepreneurial Orientation. *Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-121.
- Çöğürçü, İ. (2016). İktisadi Doktrinlerde Geçmişten Günümüze Girişimciliğin Önemi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 65-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61815/924827> Adresinden Alındı.
- Demir, E., Çoban, S., & Yılmaz, B. (2017). Türkiye’de Kadın Girişimciliği: Kadın Girişimciliğinin Özellikleri, Sorunları ve Türkiye’deki Durumu Hakkında Bir Değerlendirme. *The Journal of Social Sciences Institute*, (38), 303-324. http://www.yyusbedergisi.com/dergiayrinti/turkiyede-kadin-girisimciliği-kadin-girisimciliginin-ozellikleri-sorunlari-ve-turkiyedeki-durumu-hakkinda-bir-degerlendirme_142 Adresinden Alındı.
- Durukan, T. (2006). Dünden Bugüne Girişimcilik ve 21. Yüzyılda Girişimciliğın Önemi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(2), 25-37. <https://hdl.handle.net/20.500.12428/978> Adresinden Alındı.
- Erataş, F. & Başçı Nur, H. (2015). Dış Borç Ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Yükselen Piyasa Ekonomileri Örneği. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 35(2), 207-230. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/muiibd/issue/494/4372c> Adresinden Alındı.
- Eratlı Şirin, Y., Can, B., Şeker, İ. & Şirin, T. (2021). Futbol Antrenörlerinin Girişimcilik Eğilimleri ve Teknolojik Yeteneklerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 279-297. Doi: 10.31680/gaunjss.976372

- Erçelik, M. A. (2019). Kosgeb Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi'nin Girişimcilik Üzerindeki Rolü. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi*, S. 1-242.
- Eroğlu, S. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin ve Sosyal Bilgiler Dersinde Girişimcilik Becerisi Kazandırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-191.
- Fairlie, R. W. & Holleran, W., (2012). Entrepreneurship Training, Risk Aversion And Other Personality Traits: Evidence From A Random Experiment. *Journal of Economic Psychology*, (33), 366–378. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.joep.2011.02.001>
- Fındık, G. (2015). Girişimcilik Kültürü ve İşletmelerde İç Girişimcilik Olgusu: Hizmet Sektöründe Bir Uygulama. *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-110.
- Güney, S. (2008). *Girişimcilik-Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular (4. Baskı)*, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- <https://Istatistik.Yok.Gov.Tr> (11/01/2022) Adresinden alındı.
- <https://Muh.Karabuk.Edu.Tr> (15/10/2022) Adresinden alındı.
- İşcan, Ö.F., & Kaygın, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 443-462. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/32290> Adresinden Alındı.
- Kalkınma Bakanlığı. (2013). Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018. Ankara.
- Kaya, A. (2017). *Bilişim ve İletişim Çağında Girişimcilik ve Kobi Yönetimi (3. Baskı)*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Kaygın, E., & Güven, B. (2013). *Güçlü Kadınlar: Türkiye'de Kadının Girişimciliği (1. Baskı)*. İstanbul: Çatı Akademi.

- Kazaferoğlu, E. (2017). Kişilik zellikleri ile Girişimcilik Eğilimi İlişkisi: Süleyman Demirel niversitesi ğrencileri zerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-101.
- Keleş, H. N. (2013). Girişimcilik eğiliminin kuşak farkına göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 26, 23-43. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susead/issue/28408/302258> Adresinden Alındı.
- Kılıçlı, E. (2018). Üniversite’de ğrenim Gören ğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerini Etkileyen Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Alan Araştırması: Aksaray niversitesi ve şırnak niversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümleri rneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-115.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling (4. Baskı)*. New York: The Guilford Press.
- Koh, H.C. (1996). Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics – A Study of Hong Kong MBA Students. *Journal of Managerial Psychology*, 11(3), 12-25. ISSN: 0268-3946 Adresinden Alındı.
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite ğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit niversitesi rneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(2), 209-226.- <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akuiibfd/issue/1620/20306> Adresinden Alındı.
- Köstekçi, E. (2016). Öğretmen Adaylarının Girişimcilik zellikleri ile Yansıtıcı Düşünme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-240.
- Long, W. (1983). The Meaning of Entrepreneurship. *American Journal of Small Business*, 8(2), 47-56. Doi: [10.1177/104225878300800209](https://doi.org/10.1177/104225878300800209)
- Maccallum , R., Widaman , K., Vaiz , K., & Hong, S. (2001). Sample Size in Factor Analysis: The Role Of Model Error. *Multivariate Behavioral Research* 36(4), 611-637. Doi: 10.1207/S15327906MBR3604_06

- Müftüoğlu, T. M., & Durukan, T. (2004). *Girişimcilik ve KOBİ'ler (2. Baskı)*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Nunnally, J., & Bernstein, I. (1994). *Psychometric Theory (3. Edition)*. New York: Mcgraw-Hill Inc.
- Ören, D., & Biçkes, Y. (2011). Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir'deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma). *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(3), 67-86. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduibfd/issue/20823/222905> Adresinden Alındı.
- Özçoban, E. (2018). Temel Motivasyon Kaynaklarının Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-127.
- Özdamar, K. (1999). *Paket Program ile İstatistiksel Veri Analizi (Cilt 1)*, Eskişehir: Kaan Kitabevi
- Özkal, L. (2018). Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinin Girişimcilik Faaliyetlerine Etkisi: Bir Nitel Araştırma. *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-105.
- Özkul, G., & Örün, E., (2016). Girişimcilik ve İnovasyonun Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi Ampirik Bir Araştırma. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetim Dergisi*, 5(2), 17-51. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/978126> Adresinden Alındı.
- Öztemel, N. (2019). Kosgeb Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinin Kişinin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: Gaziantep İli Örneği. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-124.
- Sasu, C., & Sasu L., (2015). Demographic determinant of the entrepreneurship intentions. The case of Romania. *7th International Conference on Globalization and Higher Education in Economics and Business Administration*, GEBA 2013, Doi: 10.1016/S2212-5671(15)00111-2

- Schumpeter, J. A. (2006). *Capitalism, Socialism, and Democracy (3. Edition)*. New York: Harper Collins Publishers.
- Schüler, J., Sheldon, K.M., & Fröhlich, S.M. (2010). Implicit Need For Achievement Moderates The Relationship Between Competence Need Satisfaction And Subsequent Motivation. *Journal of Research in Personality, (44)*, 1–12. Doi: 10.1016/j.jrp.2009.09.002
- Sezer, U. (2015). Girişimcilik Programları Eğitimlerinin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Etkilerinin Analizi. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-100.
- Shane, S., Locke, E.A. & Collins, C. J. (2003). Entrepreneurial Motivation. *Human Resource Management Review, 13 (2)*, 257-279. Doi: 10.1016/S1053-4822(03)00017-2
- Sönmez, R. V. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimini Belirlemede Kişilik Özelliklerinin Rolü: Şırnak Üniversitesinde Bir Araştırma. *Artuklu Kaime Uluslararası İktisadi ve İdari Araştırmalar Dergisi, 2 (2)*, 115-131. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/artuklu/issue/50394/638569> Adresinden Alındı.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik (1. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Şimşek, L. (2021). Üniversite Mezunu Çalışanların Girişimcilik Özellikleri Arasındaki Etkileşimin İncelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-106.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics (6th Edition)*. Londra: Pearson.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların Ölçülmesiyle SPSS ile Veri Analizi (6. Baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Taş, A. (2016). Girişimcilik Eğitimi ile Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkinin Parametrik Tekniklerle Analizi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, S. 1-120.

- Tekin, E. (2019). *Girişimcilik ve Sosyal Sermaye (2. Baskı)*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Tükel, Y., Atılgan, D., & Temel, A. S. (2020). Spor Lisesi Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri (Konya İli Örneği). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (3), 450-464. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bsd/issue/57953/779742> Adresinden Alındı.
- Toker, H. (2022). Ortaöğretim Öğrencilerinin Girişimcilik Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Yozgat Bozok Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-118.
- Ulucan, S. (2015). Girişimcilik Eğiliminin ve Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Ortaöğretimde Lise 3. ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-157.
- Uygun, R. (2011). Türkiye’de Girişimcilik Kültürünü Yönlendiren Öncü Girişimciler ve İbrahim Bodur Modeli. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-330.
- Uzunsakal, E. & Yıldız, D. (2018). Alan Araştırmalarında Güvenilirlik Testlerinin Karşılaştırılması ve Tarımsal Veriler Üzerine Bir Uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 14-28. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuusbd/issue/38311/399621> Adresinden Alındı.
- Wong, P. K., Ho, Y. P., & Autio, E. (2005). Entrepreneurship, Innovation and Economic Growth: Evidence from GEM Data. *Small Business Economics*, 24(3), 335-350. Doi: 10.1007/s11187-005-2000-1
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal Bilimlerde Faktör Analizi ve Geçerlilik: Keşfedici ve Doğrulayıcı Faktör Analizlerinin Kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, (46), 74-85. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuisletme/issue/32177/357061> Adresinden Alındı.
- Yıldız, H. (2018). Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Mühendis Adayları Üzerinde Bir Uygulama. *Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-133.

Yüceol, N. (2017). Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Alan Kursiyerlerin Demografik Özelliklerinin Girişimcilik Özelliklerine Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 4(12), 795-810. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/52678/694465> Adresinden Alındı.

Yüceol, N. (2018). Girişimcilik Eğitimi Alan Kişilerin Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, S. 1-125.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:	Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler	41
Tablo 2:	Doğrulayıcı faktör analizi bulguları	44
Tablo 3:	Uyum iyiliği değerleri	45
Tablo 4:	Güvenirlilik testi bulguları	46
Tablo 5:	Cinsiyete göre değişkenlerin farklılaşma durumu	46
Tablo 6:	Yaşa göre değişkenlerin farklılaşma durumu	47
Tablo 7:	Gelir durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu	48
Tablo 8:	Girişimcilik dersi/eğitimi alıp almama durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu	49
Tablo 9:	Babanın meslek durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu	49
Tablo 10:	Ailede girişimci olup olmama durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu	51
Tablo 11:	Kendi işini kurmayı isteme durumuna göre değişkenlerin farklılaşma durumu	51
Tablo 12:	Hipotezlerin toplu sonuçları	52

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1:	Girişimciliği etkileyen faktörler	25
Şekil 2:	Doğrulayıcı faktör analizi	43

EKLER

Ek-1: Anket Formu

A. DEMOGRAFİK BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek
2. Yaşınız	☐ 16-23 yaş arası ☐ 24-31 yaş arası ☐ 32 yaş ve üstü
3. Aylık kişisel geliriniz	☐ 1.000 ₺ veya altı ☐ 1.101-2.000 ₺ ☐ 2.001 ₺ veya üstü
4. Girişimcilik ile ilgili ders/egitim aldınız mı?	☐ Evet ☐ Hayır
5. Babanızın çalışma durumu	☐ Memur ☐ İşçi ☐ Emekli ☐ Serbest (Esnaf) ☐ Çalışmıyor
6. Ailenizde girişimci var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
7. İleride kendi işinizi kurmayı istiyor musunuz?	☐ Evet ☐ Hayır

**B. GİRİŞİMCİ KİŞİLİK KARAKTERİSTİKLERİ BELİRLEMeye YÖNELİK
SORULAR**

SORULAR	Kesinlikle KATILMIYORUM	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle KATILYORUM
1.İnsanların şanssızlıkları yaptıkları hatalardan kaynaklanır					
2. Rekabeti severim çünkü rekabet daha fazla çalışmamı sağlar					
3. İşin sürekli ve güvenli olması benim için kardan daha önemlidir					
4. Benim için iş güvenliği önemlidir					
5. Başkasını gözetimi olmadığı zamanlarda daha başarılı olurum					
6. İşlerin yapılma şeklini değiştirmekten kaçınırım					
7. İnsanların mutsuz durumları kötü şanslarından kaynaklanır					
8. Başarılı olduğumu hissetmezsem yüksek ücretlide olsa o işi yapmaktan hoşlanmam					
9. Yaptığım işte yükselmek için büyük risk almaya gönüllüyüm					
10. Bana göre iyi iş neyin nasıl yapılacağını açık talimatlarla ifade edildiği iş demektir					
11.Başarabilme yeteneğim konusunda kendime güvenirim					
12. Diğer insanlar çevrede olağan dışı bir şeyler görmediği halde ben işle ilgili fırsatları algılayabilirim					
13. Kendi çabalarımın ürünü değilse olayların sonuçları beni memnun etmez					
14.Sadece rahat yaşamama yetecek kadar para kazanmak istiyorum					
15.Yeterince kar elde ediyorsam işle ilgili belirsiz koşullarda çalışmaktan rahatsız olmam					
16.Düzensiz şartlarda çalışmaktan zevk alırım					
17. Çözumsuz korkularım ve zayıflıklarım var					
18. Zekam ve kapasitem sayesinde karşılaştığım zorluklarla baş edebilirim					
19. Karar ve eylemlerimin olumlu ve olumsuz sonuçlarına razı olurum					
20. Ücreti iyi olduğu sürece rutin ve sıkıcı işlerde çalışmaktan kaçınmam					
21. Hisselerinin kar getirebileceğini hesaplayabildiğim bir ortaklığa paramı yatırmaktan çekinmem					
22.Hassasiyetle takip etmeye çalıştığım bir iş programım var					
23.Yeni ve alışılmamış durumlara baş edebileceğimden şüpheliyim					
24. Her zaman mevcut yöntemlerden daha iyi yöntemlerin var olduğuna inanırım					
25.Yaşamımdaki olayların sonuçlarını şans ve kötü kader değil ben etkilerim					
26. Bir şeyi onu yapmış olmak için değil mükemmel yapmış olmak için yaparım					
27. Başarı oranı %60 ve daha fazla ise riski göze alabilirim					
28. Amirlerimin birbiri ile çakışan iş talimatları vermesi beni rahatsız eder					
29. Çoğunluğun görüşüne karşı kendi görüşümü savunmakta zorlanırım					
30.Yeni, ilginç, hatta çılgın fikirleri üretmekte zorlanırım					
31.Bir şeylerin olmasını beklemek ya da seyretmek yerine ben kendim bir şeyler yapmayı tercih ederim					
32.İnsanları işe alırken beceri esasına göre değil bağlılıklarına göre alırım					
33.Hakkında bir şey bilmediğim görevi üzerime almaktan çekinirim					
34.Yetenekli, hırslı ve çalışkan olsam da param olmadığı sürece bir iş kuramam					
35.Belirsizliğin olduğu durumlarda karar almayı ve önderlik yapmayı severim					
36. Başarımla kişisel çabadan çok şansın ve kaderin bir sonucu olduğuna inanırım					

ÖZGEÇMİŞ

Seda ŞEKER 2011 yılında Cumhuriyet Üniversitesi Cumhuriyet Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü'nde öğrenimine başlayıp 2013 yılında iyi derece ile mezun oldu. 2013 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'nde başlamış olduğu lisans eğitimini 2017 yılında tamamladı. 2020 yılında Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Girişimcilik Anabilim Dalı'nda başladığı yüksek lisans öğrenimine başladı ve halen devam etmektedir.